

FORSIKRINGSVILKÅR
AVTALENUMMER SP1172284

KRINGSJÅ GRENDELAG SA
c/o USBL Folo
Pb. 313
1401 SKI

22. desember 2018

Vedlagt følger vilkår som gjelder for forsikringen.

Vennlig hilsen
If

Kontaktinformasjon:

Boligbyggelagenes Partner AS, Torggata 5, 0181 OSLO, Telefon: +47 22 42 43 20, E-post: total@bblp.no

If
Postadresse: Postboks 240, 1326 Lysaker
Besøksadresse: Drammensveien 264, 0283 Oslo

Telefon: 21 49 24 00
www.if.no/kontakt

If Skadeforsikring NUF, Foretaksregisteret Org.nr: 981 290 666
If Skadeforsikring AB (publ), Org.nr: 516401-8102
Hovedkontor: 106 80 Stockholm

Følgende vilkår er inkludert:

Din kundekontakt	3
Informasjon fra forsikringsagenten	3
Generelle vilkår	4
1 Forsikringsavtalen	4
2 Ved skade	5
3 Følgene av svik	5
4 Generelle bestemmelser	5
Totalforsikring for boligselskap	8
1 Hvem forsikringen gjelder for	8
2 Når forsikringen gjelder	8
3 Hvor forsikringen gjelder	9
4 Eiendomsforsikring	10
5 Ansvarsforsikring	20
6 Motorvognforsikring	26
7 Personforsikring	29
8 Skadedyrforsikring	30
Forsikringsvilkår - miljøskade	33
1 Hvem forsikringen gjelder for	33
2 Når forsikringen gjelder	33
3 Hvor forsikringen gjelder	33
4 Hva som inngår i forsikringen	33
5 Forsikringens omfang	33
6 Forsikringssummer	34
7 Egenandel	34
8 Sikkerhetsforskrifter	34
9 Plikter ved skadetilfellet	35
10 Skadevurdering og erstatningsregler	35

Informasjon fra forsikringsagenten

I følge lov om forsikringsformidling skal agenturet gi kunden informasjon om følgende:

Forsikringsagenturets navn og adresse er angitt på side 1 i forsikringsbeviset.

Forsikringsagenturet er registrert i If Skadeforsikrings register over forsikringsagenter. Dette registeret finnes på adressen <http://www.if.no>

I tilknytning til inngåelsen av avtale om angjeldende forsikring mottar forsikringsagenten 3,4 % i provisjon og annen godtgjørelse. Forsikringsagenten er ikke et fordyrende mellomledd og vil ikke kreve noe vederlag av deg som kunde.

Forsikringsagenten fungerer som agent for If Skadeforsikring og er ikke megler.

Forsikringsagentvirksomheten har en direkte eierandel som utgjør mer enn 10 % av stemmeretten eller kapitalen i Boligbyggelagens Forsikring AS. Intet forsikringselskap, eller morselskap til et forsikringselskap, har en direkte eller indirekte eierandel som utgjør mer enn 10 % av forsikringsagentens stemmerett eller kapital. Forsikringsagenten har for øvrig den samme informasjonsplikt som et forsikringselskap som driver virksomhet her i landet har, jf. lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler kapittel 2 og 11.

Disse vilkår gjelder i den utstrekning de ikke er fraveket i de enkelte bransjevilkår eller i forsikringsbeviset.

1 Forsikringsavtalen

Forsikringsavtalen er underlagt lov 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL).

1.1 Forsikringsselskapet

If Skadeforsikring NUF, heretter kalt If.

1.2 Avtaleperiode

Forsikringen gjelder fra det tidspunkt avtale er vedtatt av partene eller fra og med en senere avtalt dato kl 00.00. Forsikringen gjelder til kl 24.00 siste dato i avtaleperioden. Tilsvarende gjelder for senere fornyelser.

Hvis det er en forutsetning at forsikringen skal være betalt før Ifs ansvar begynner å løpe, fremgår dette av forsikringsbeviset for den enkelte dekning.

1.3 Betaling

Det er en forutsetning at forsikringen blir betalt innen den frist som fremgår av betalingsvarselet.

Ved terminvis betaling eller ved delvis betaling, svarer If bare for skader som inntreffer i den perioden som det er betalt for.

Dersom endringen eller utvidelsen av forsikringen ikke betales innen betalingsfristen, vil endringen/utvidelsen bli annullert.

Opphører en løpende forsikring i avtaleperioden, har selskapet krav på premie forholdsmessig etter den tiden forsikringen har vært i kraft, med mindre noe annet fremgår av det enkelte forsikringsvilkår.

1.4 Fornyelse av forsikring som gjelder minst et år

Forsikringen fornyes for ett år av gangen, hvis ikke forsikringstakeren har sagt opp avtalen innen forsikringstidens utløp.

1.5 Oppsigelse i forsikringstiden

1.5.1 Sikrede kan si opp

Livsforsikring

Sikrede kan si opp livsforsikringen når som helst i forsikringsåret. Dette kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

Annen personforsikring

Sikrede kan si opp annen personforsikring når som helst med en måneds varsel, jf. FAL § 12-3, 3. ledd.

- Dersom behovet faller bort eller ved andre særlige grunner kan forsikringen sies opp umiddelbart.
- Dette punkt kan være fraveket i avtaler om kollektiv forsikring og vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

Skadeforsikring

Forsikringstakeren kan si opp forsikringen dersom forsikringsbehovet faller bort, ved flytting av forsikringen eller ved andre særlige grunner, jf. FAL § 3-6, 1. ledd.

Oppsigelsen må skje med en måneds varsel. Ved flytting av forsikringen skal varselet skal inneholde opplysning om dato for flyttingen og til hvilket selskap den skal flyttes til, jf. FAL § 3-6, 2. ledd, 2. punktum. For at oppsigelsen skal komme inn under reglene om flytting, må den nye forsikringen ha vesentlig samme eller videre dekningsomfang.

For kollektive forsikringsavtaler og forsikringsavtaler for virksomheter som kommer inn under FAL § 1-3 bokstav a til e, kan retten til flytting fravikes. Dette vil i så fall fremgå av forsikringsbeviset.

1.5.2 If kan si opp forsikringen

For If er oppsigelsestiden to måneder før utløpet av forsikringstiden. Forsikringsvilkår og pris kan endres og blir gjeldende fra fornyelsesdag.

Oppsigelse i forsikringstiden med kortere frist enn to måneder.

If kan si opp forsikringen med øyeblikkelig virkning hvis det foreligger svik i forbindelse med opplysninger om risikoen, jf. FAL §§ 4-3 og 13-3.

If kan si opp forsikringen med en ukes varsel hvis det foreligger svik i skadeoppgjøret, jf. FAL §§ 8-1 og 18-1.

If kan si opp forsikringen med 14 dagers varsel dersom det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, jf. FAL §§ 4-3 og 13-3.

Oppsigelse i forsikringstiden med to måneders frist.

If kan si opp forsikringen med to måneders varsel, jf. FAL §§ 3-7 og 12-4, hvis det er rimelig og

- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har fremkalt - eller har medvirket til å fremkalle - skade forsettlig, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har forsømt å overholde en sikkerhetsforskrift, eller
- skadeforløpet viser stort avvik fra det normale, eller
- det i løpet av de siste 12 måneder har vært minst tre skader til sammen under denne og andre avtaler med If, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede har medvirket til svik mot If ihht FAL §§ 4-3/13-2 eller §§ 8-1/18-1, eller
- forsikringstaker gjentatte ganger har misligholdt betalingsfristene, eller
- forsikringstaker/sikrede/forsikrede eller noen som kan identifiseres med disse, har fremsatt trusler mot ansatte i If.

If kan også si opp forsikringen med to måneders frist, jf. FAL §§ 3-7 og 12-4, der bruken av forsikringsgjenstanden eller sikredes virksomhet endres i forsikringstiden på en måte som innebærer at If ikke ville ha overtatt forsikringen om det nye forholdet hadde foreligget ved forsikringstidens

begynnelse, eller er av betydning for Ifs mulighet til å gjenforsikre.

1.6 Betaling når forsikringsavtalen er opphørt

Dersom betalingsfristen ved 2. gangs varsel betalingspåminnelse ikke overholdes, opphører avtalen helt eller delvis på grunn av manglende betaling. If har i slike tilfeller krav på premie for den tid det har vært i ansvar etter bestemmelsene i FAL kapittel 5 og/eller 14.

Avtalen, eller de deler av avtalen som kravet gjelder, blir annullert. If har også krav på et tillegg for følgende omkostninger:

- poliseutstedelseskostnad inntil 300 kr pr avtale
- panthaverinteresse inntil 300 kr pr. forsikringsobjekt, dog kr 600 for fritidsbåt
- bilansvar tilsvarende inntil to måneders premie

2 Ved skade

2.1 Skjønn

Er det adgang til å kreve skjønn i henhold til forsikringsvilkårene, gjelder følgende bestemmelser om fremgangsmåten

Skjønn avgis av sakkyndige og uheldede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Hvis noen av partene ønsker det, kan han eller hun velge særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den annen om sitt valg, plikter denne innen en uke etter at han eller hun har mottatt underretningen å gi meddelelse om hvem han eller hun velger. Før skjønn velger de to skjønnsmenn en oppmann. Hvis noen av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet er inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne på hans eller hennes vegne av tingretten i den rettskrets hvor skjønn foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene plikter å innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgis sitt skjønn på grunnlag av forsikringsvilkårene. De to skjønnsmenn foretar verdsettelsen - besvarer spørsmålene ved avbruddstap - uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen, som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatning skal dog ikke ligge utenfor de grenser som de to skjønnsmenns ansettelse vil medføre.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønn bæres av partene med en halvdel hver. Er det If som krever skjønn ved tingskade, og den annen part er forsikringstaker i egenskap av privatperson, dekker If likevel alle omkostninger ved skjønn hvis forsikringstakeren ikke selv ønsker å bære sin del. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

2.2 Renter av erstatningsbeløp

Sikrede har krav på renter overensstemmende med reglene i FAL § 8-4 eller § 18-4.

2.3 Merverdiavgift

If erstatter ikke merverdiavgift som sikrede har fradragsrett for i sin næringsvirksomhet.

2.4 Mangelfull/feilaktig utført reparasjon

If svarer ikke for mangelfull/feilaktig utført reparasjon, eller følgeskader etter slik reparasjon, med mindre de nye skadene er dekningsmessige i henhold til forsikringens vilkår.

3 Følgene av svik

Den som gjør seg skyldig i svik mot If, mister ethvert erstatningskrav mot If etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, og If kan si opp enhver forsikringsavtale med sikrede, jf. punkt om "Oppsigelse i forsikringstiden" samt FAL §§ 4-2, 4-3 og 8-1 eller §§ 13-2, 13-3 og 18-1.

4 Generelle bestemmelser

4.1 Identifikasjon

Bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlater å få tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlater å få tilsvarende anvendelse fra personer som er nevnt i FAL § 4-11.

Næring

De handlinger eller unnlater som medfører bortfall eller reduksjon av sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for. Sikrede identifiseres tilsvarende med sine kontraktsmedhjelperes handlinger eller unnlater.

4.2 Ulovlige interesser

Forsikringen omfatter kun lovlige interesser som kan verdsettes i penger.

4.3 Vinningsforbud

Forsikringen skal ikke føre til vinning, men skal bare erstatte det tap som virkelig er lidt innenfor rammen av forsikringsavtalen. Forsikringssummen er intet bevis for tingens eller interessens verdi.

4.4 Lovvalg

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen i den utstrekning dette ikke er i strid med lov 27. november 1992 nr. 111 om lovvalg i forsikring, eller det er gjort annen avtale.

4.5 Valuta

Prisen, forsikringssummer, erstatningsbeløp m.v. som springer ut av forsikringsavtalen, regnes i norske kroner (NOK) dersom ikke annet fremgår av vilkår eller forsikringsbevis.

4.6 Garantiordning for skadeforsikring

If er medlem av garantiordningen for skadeforsikring, se lov 12. juni 1996 nr. 75 om banksikring kapittel 2a og forskrift 22. desember 2006 nr. 1617 om garantiordning for skadeforsikring. Ordningen skal være en trygghet for sikrede dersom If ikke kan betale det de plikter i henhold til inngåtte skadeforsikringsavtaler.

Garantiordningen dekker opp til 90 % av hvert enkelt krav. Krav etter forsikringer som gjelder bolig og tvungen ansvarsforsikring skal likevel dekkes med 100 %. Garantiordningen dekker ikke forsikringskrav utover 20 millioner kroner for hvert krav for hver sikret for hvert skadetilfelle.

Garantiordningen dekker blant annet ikke kredittforsikring, livsforsikringer, energiforsikringer og luftfartsforsikringer. Videre dekkes ikke sjøforsikring, unntatt når forsikringen gjelder skip som ikke er registreringspliktige i henhold til lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 11 annet ledd, eller fiskefartøyer opp til og med 50 bruttotonn som er registrert i Skipsregisteret, jf. sjøloven § 11 første ledd første punktum.

Garantiordningen dekker ikke næringslivsforsikringer, når forsikringen gjelder foretak som ved avtaleinngåelsen eller senere fornyelser oppfyller minst to av følgende vilkår

- har flere enn 250 ansatte
- har en omsetning på minst 100 millioner i følge siste årsoppgjør
- har eiendeler ifølge siste balanse på minst 50 millioner kroner

For nærmere detaljer henvises det til ovennevnte lov om banksikring og forskrift om garantiordning for skadeforsikring.

4.7 Atomskade

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans (se lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet (atomenergiloven) § 1 c og h). Unntaket gjelder ikke bruk av radioisotoper som angitt i lovens § 1 c og som er lovlig i samsvar med lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling.

Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset at den er fraveket.

4.8 Krig

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med krig eller krigslignende handlinger, enten krig er erklært eller ikke, opprør eller lignende alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.

4.9 Terror

For forsikringer av bygninger, maskiner, løsøre, varer og driftstap knyttet til næringsvirksomhet, offentlig virksomhet og bygninger/husleietap tilhørende borettslag/boligsameie er erstatningsplikten begrenset til 50 000 000 EUR pr hendelse, dersom den erstatningsmessige skade er forårsaket av eller står i sammenheng med en terrorhandling. For slike forsikrede ting og interesser som befinner seg utenfor Norden, Estland, Latvia eller Litauen, erstattes ikke skader som er forårsaket av eller står i sammenheng med terrorhandling.

Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Med hendelse forstås alle skader som rammer If og dets morselskap med øvrige filialers forsikringstakere i Norden, Estland, Latvia eller Litauen innenfor et tidsrom av 48 timer. Overstiges den fastsatte grense pr hendelse, må sikrede tåle en forholdsmessig reduksjon av erstatningsbeløpet.

Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i forsikringsbeviset eller i personforsikrings - eller reiseforsikringsvilkår, at den er fraveket helt eller delvis.

4.10 Jordskjelv og vulkanske utbrudd

If svarer ikke for tap eller skade, og økning i tap eller skade, som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv og vulkanske utbrudd. Denne begrensning gjelder i den utstrekning det ikke uttrykkelig er presisert i bransjevilkåret at den er fraveket.

4.11 Brudd på internasjonal lovgivning, sanksjoner

If kan ikke gi tilsagn om dekning eller betale ut erstatning eller andre ytelser dersom dette kan medføre at If eller dets reassurandører handler i strid med eller utsettes for, forbud, restriksjoner eller sanksjoner vedtatt i De Forente Nasjoners organer. Det samme gjelder handels- eller økonomiske sanksjoner, lover eller direktiver vedtatt av EU, Storbritannia og Nord-Irland, Norge eller USA.

Denne begrensning kan ikke fravikes ved avtale.

4.12 Verneting

Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol, med mindre det er i strid med ufravikelige regler i gjeldende lovgivning, eller det er gjort annen avtale.

4.13 Personopplysninger

If Skadeforsikring NUF behandler personopplysninger i overensstemmelse med gjeldende lovgivning om forsikring og databeskyttelse. Les mer om behandling av personopplysninger på vår hjemmeside: <https://www.if.no/behandling-av-personopplysninger>.

4.14 Trafikkforsikringsavgift

If krever inn trafikkavgift til staten og avgiften må betales for alle registrerte kjøretøy under 7 500 kg. Betaling av avgift er en forutsetning for forsikringsavtalen. Dersom avgift ikke betales for forsikret kjøretøy opphører forsikringene, se kapittel 1 Forsikringsavtalen.

4.15 EUs klageportal

EUs klageportal kan benyttes i saker som gjelder kjøp av tjenester og varer på nett. Klageportalen er opprettet primært for grenseoverskridende saker der partene er i ulike land, men utelukker ikke at nasjonale saker kan inngis. Lenke til portalen finner du på våre hjemmesider www.if.no under overskriften «Si opp eller klage». I klageportalens skjema blir du bedt om å fylle inn Ifs e-postadresse, bruk da: kundeombudet@if.no.

1 Hvem forsikringen gjelder for

1.1 Eiendomsforsikring

- Eiendomsforsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset.
- Eiendomsforsikringen gjelder for innehaver av tinglyst eiendomsrett, panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett.
- Eiendomsforsikringen gjelder for annen panthaver eller eier av ting enn dem som er omtalt ovenfor, men bare dersom forsikringstakeren har forsikringsplikt eller bærer risikoen for tingen.

If kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre.

- Eiendomsforsikringen gjelder for ny eier inntil den nye eier har tegnet forsikring, men ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.
- Forsikringen for borettsinnehavers husleietap gjelder til fordel for innehaveren av boretten til den skadede bolig.

1.2 Ansvarsforsikring

Ansvarsforsikringen gjelder for det boligselskapet/sameiet som er omfattet av forsikringsavtalen.

Retts hjelpforsikringen gjelder for boligselskapet/sameiet hvor det er naturlig at dette opptrer på vegne av andelseierne/sameierne i tvist som omfattes av forsikringen. Andelseierne/sameierne kan ikke benytte forsikringen uten styrets godkjenning.

Kriminalitets- og styreansvarsforsikringen gjelder for samtlige medlemmer og varamedlemmer i styret i det boligselskapet/sameiet som er omfattet av forsikringsavtalen.

Der forsikringsavtalen omfatter et sameie med et integrert borettslag med eget styre, vil forsikringene under pkt 1.2 gjelde for begge styrene.

1.3 Førerylke og bilansvar

- Ansvarsforsikringen for fører av arbeidsmaskin gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset og enhver rettmessig bruker/-fører av arbeidsmaskinen.
- Førerylkesforsikringen gjelder for rettmessig fører og andre (senere kalt passasjerer) som befinner seg på eller er i arbeid tilknyttet motorvognen/arbeidsmaskinen tilhørende boligselskapet.

Føreren og eventuelle passasjerer er å anse som forsikret, og erstatningen tilfaller disse eller deres etterlatte.

Ved død utbetales forsikringssummen til ektefelle/registrert partner/samboer som er begunstiget. Begunstigelsen bortfaller når det er avsagt dom for, eller gitt bevilling til, separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig, eller ved oppløsning av partnerskap i henhold til ekteskapslovens kap.4, eller hvis kriteriene for å regnes som samboer ikke er oppfylt.

Med samboer menes person som den forsikrede lever sammen med i ekteskapsliknende eller partnerskapsliknende forhold hvis det av Folkeregisteret fremgår at vedkommende har hatt samme bopel som forsikrede de siste 2 år, samt person som har felles bopel og felles barn med forsikrede. Når registrering i Folkeregisteret ikke foreligger, er vedkommende likevel å anse som forsikredes samboer dersom andre bevis gjør det åpenbart at betingelsene i foregående setning er oppfylt.

Dette gjelder likevel ikke dersom det på tidspunktet da forsikringstilfellet intrådte, forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap eller registrert partnerskap kan inngås.

Et samboerforhold anses opphørt ved utløpet av den dagen partene flytter fra hverandre selv om det ikke er sendt melding om ny adresse til Folkeregisteret.

Det er ikke adgang til å oppnevne begunstiget eller å overdra, pantsette eller på annen måte å stille et krav som sikkerhet for gjeld.

Forsikringen omfatter ikke passasjer som er med motorvognen mot betaling.

1.4 Ulykke

Ulykkesforsikringen omfatter

- Alle som utfører dugnad for boligselskapet.
- Styremedlemmer.
- Barn/barnebarn/fosterbarn av beboere i bolig tilhørende forsikret boligselskap til og med det året barnet fyller 12 år.

1.5 Yrkesskade

Yrkesskade er dekket iht Lov om Yrkesskadeforsikring.

2 Når forsikringen gjelder

2.1 Eiendomsforsikring

Eiendomsskade må være inntruffet i forsikringstiden.

2.2 Ansvarsforsikring

Ansvarsforsikringen

Ansvarsskade må være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden.

Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert.

Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt første skade ble konstatert.

Rettshjelpforsikringen

Rettshjelpforsikringen dekker tvister som oppstår mens forsikringen er i kraft.

Rettshjelpgiftene dekkes ikke dersom de hendelser og omstendigheter som er av vesentlig betydning for det som senere ble tvistegrunnlaget, inntraff før forsikringen trådte i kraft. Dette gjelder imidlertid ikke dersom forsikringen har vært i kraft i en sammenhengende periode på minst to år.

Likevel omfattes reklamasjonstvister som oppstår etter overtagelsesforretning av når mangelen forelå før overtagelsestidspunktet.

Kriminalitetsforsikring

Forsikringen omfatter ikke tap som sikrede er påført ved handlinger i forsikringstiden, som har tjent til å dekke tap påført sikrede ved handlinger foretatt før forsikringen trådte i kraft.

Styreansvarsforsikringen

Hvis ikke annet er avtalt, må

- erstatningsansvaret for formuesskaden, være reist mot sikrede eller If i forsikringstiden, og
- grunne seg på handling eller unnlatelse foretatt etter at forsikringen trådte i kraft.

Erstatningskravet anses reist på det tidligste av følgende tidspunkt:

- Når sikrede eller If første gang mottar skriftlig krav om erstatning.
- Når sikrede eller If første gang mottar skriftlig melding vedrørende omstendigheter som kan ventes å føre til at erstatningskrav blir reist mot sikrede eller If.

Dersom kravet grunner seg på unnlatelse, regnes unnlatelsen i tvilstilfelle som foretatt den dag handlingen senest måtte være foretatt om tapet skulle vært unngått.

Alle erstatningskrav som fremsettes mot en eller flere sikrede som følge av samme handling eller unnlatelse, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt det første kravet reises.

Forsikringen omfatter også erstatningskrav som blir varslet eller fremsatt etter at sikredes funksjon har opphørt, forutsatt at kravet grunner seg på handlinger eller unnlatelser foretatt før opphørstidspunktet.

2.3 Førerulykke og bilansvar

Motorvognskade må være inntruffet i forsikringstiden.

2.4 Ulykke

Ulykkesforsikringen for dugnadsarbeid gjelder under organisert, felles dugnadsarbeid, utført for boligselskapet av boligselskapets medlemmer, deres faste husstandsmedlemmer og boligselskapets eventuelle leietakere samt andre som deltar i dugnaden.

Forsikringen gjelder ikke for utførelse av innvendig vedlikehold etter husleiekontraktens bestemmelser.

2.5 Yrkesskade

Yrkesskade er dekket iht Lov om Yrkesskedeforsikring.

3 Hvor forsikringen gjelder

3.1 Eiendomsforsikring

- Eiendomsforsikringen gjelder på sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).
- For ting som midlertidig befinner seg på annet sted, gjelder forsikringen innen Norden.
- Naturskedeforsikringen etter lov om naturskedeforsikring gjelder i Norge.

3.2 Ansvarsforsikring

Ansvarsforsikringen

Ansvarsforsikringen gjelder på sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

Kriminalitetsforsikring

Hvis ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen for handlinger som er utført av boligselskapet i Norden.

Styreansvarsforsikringen

Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen formuesskade

- som inntreffer i hele verden, og
- som sikrede er erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i Norge.

Rettshjelpforsikringen

Rettshjelpforsikringen gjelder for tvister som føres for domstol i Norden. Se kap. 5 "Forsikringens omfang".

3.3 Førerulykke og bilansvar

Ansvarsforsikringen for arbeidsmaskin gjelder i det området som er fastsatt for ansvarsforsikringen for førerne av arbeidsmaskinene tilhørende boligselskapet.

3.4 Ulykke

Ulykkesforsikringen gjelder i Norge.

3.5 Yrkesskade

Yrkesskade er dekket iht Lov om Yrkesskadeforsikring.

4 Eiendomsforsikring

4.1 Hva som er forsikret

4.1.1 Bygninger

Bygning som angitt i forsikringsbeviset er begrenset utvendig av bygningens yttertak, yttervegger og bunnsåle. Til bygning medregnes grunnmur, bygningsfundamenter, og fastmontert bygningsmessig innredning bekostet av leietaker.

Utstyr og anlegg

Til bygning medregnes også følgende utstyr og anlegg:

Bygningens ledninger, heiser, rulletrapper, romventilasjon, installasjoner for rombelysning, romoppvarming, sprinkleranlegg, brannvarslingsanlegg og generell solavskjerming

Som bygning regnes ikke

- utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet eller i drift av offentlige eller private virksomheter,
- kunstnerisk utsmykning.

4.1.1.1 Når bygning er forsikret omfattes også:

Utvendige ledninger (inklusive drensledning) med tilknyttet utstyr, som fører elektrisitet, gass eller væske til eller fra bygning, fram til tilknytningspunkt til offentlig ledning, egen brønn, tank eller reservoar, men ikke slike som hovedsakelig betjener maskiner og løsøre.

Som tilknyttet utstyr regnes også

- tank/kum,
- pumpe i brønn,
- varmekabler i atkomstveier til bygningen,
- antenneanlegg,
- fastmonterte kabler for data, lyd og bildeoverføring til bruk i bygning/bygningsdel som benyttes til bolig eller benyttes av forsikret boligselskap,
- ladestasjon for elektrisk bil,
- underjordisk avfallssystem.

Følgende omfattes ikke

- utvendige ledninger/rør, med tilknyttet utstyr, som hovedsakelig betjener produksjonsutstyr,
- utvendige ledninger som benyttes til transport av varer,
- sprednings- eller infiltrasjonsledning,
- spredegrøft.

4.1.2 Bygningsmessige forandringer/påkostninger

Bygningsmessige forandringer/påkostninger innenfor opprinnelig byggevolum foretatt i avtaleperioden.

4.1.3 Bygningsmessige forandringer og tilbygg

Bygningsmessige forandringer og tilbygg til eksisterende boliger utenfor opprinnelig byggevolum med inntil 15 % av premiegrunnlag/forsikringssum. Frittliggende tilleggsbygg, søppel- og sykkelbod/-stativ inntil 10 kvm pr boenhet. Frittliggende bygninger forøvrig er omfattet med inntil 300 000 kr.

4.1.4 Bygningsmessig tilleggsinnredning i boligrom

Innredningen må/skal være bekostet av leieboer, borettsshaver eller eier av selveierbolig.

4.1.5 TV-kabler og utvendige varmekabler/varmerør

TV-kabler og utvendige varmekabler/varmerør i bakken som brukes til drift av boligselskapet, med inntil 300 000 kr.

4.1.6 Fellesantenneanlegg

Fellessantenneanlegg for radio og TV som brukes til drift av boligselskapet, med inntil 500 000 kr.

4.1.7 Gressklippere, snøfresere, jordfresere, tilhengere etc.

Gressklippere, snøfresere, jordfresere, tilhengere, samt arbeidsmaskiner som ikke er registreringspliktige, med inntil 500 000 kr.

4.1.8 Inventar og løsøre, samt fyringsolje

Inventar, fyringsolje og kjølemedium for bygningens jordvarmeanlegg, samt annet løst tilbehør til eiendommen enn nevnt tidligere, med inntil 1 000 000 kr.

4.1.9 Hageanlegg og brygge

Hageanlegg i tilknytning til bolighus omfattes oppad begrenset til 5 dekar, beliggende rundt forsikret bygning. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.

For andre skader enn Brann og de som omfattes av Naturskadeforsikringsloven er maksimal erstatning for hageanlegg, utvendig vannbasseng med tilhørende ledninger, gjerde, flaggstang, samt fastmonterte lekeapparater og utgifter ved tilsåing og nyplanting av hageanlegg begrenset med tilsammen 500 000 kr.

Egen fast trebrygge i tilknytning til bolighus som ikke er særskilt forsikret. Unntatt er andel i fellesbrygge. Erstatningen er begrenset til 50.000 kr inkl. installasjoner på bryggen, riving/rydding og avfallshåndtering.

4.1.10 Riving, rydding og bortkjøring

Etter erstatningsmessig skade omfatter forsikringen utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadede forsikrede ting.

4.1.11 Lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av forsikrede ting

Etter erstatningsmessig skade omfatter forsikringen merutgifter, innenfor et tidsrom av 12 måneder, til midlertidig lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av skadede forsikrede ting etter påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift, med inntil 20% av bygningens forsikringssum, høyst 5 000 000 kr.

Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

Unntatt er også utgifter angitt i kapittel 4.1.10 og 4.1.11 om rydding samt midlertidig lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester dersom det oppstår oljesøl/lekkasje i forbindelse med utførelse av planlagt sanering av oljetanker.

4.1.12 Påbud fra offentlig myndighet

Merutgifter til skadeutbedring av bygning forsikret her, begrenset til 10 000 000 kr, når merutgiftene skyldes endrede tekniske krav til bygningen i henhold til lov eller offentlig forskrift, og gjenoppføringen skjer på forsikringsstedet. Kravene må gjelde den skadde del av bygningen og være en direkte følge av skaden. If kan kreve at man søker å utnytte de dispensasjonsmuligheter som ligger i plan- og bygningsloven.

Forsikringen omfatter nødvendige merutgifter

- til utbedring av den skadde del av bygningen eller gjenoppføring av bygningen,
- til grunnundersøkelser og fundamentering ved gjenoppføring av bygning,
- som ikke direkte vedrører byggearbeidet, men som er en betingelse for at bygningen tillates gjenoppført på samme byggetomt.

Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet, herunder merutgifter ved påbud som gjelder sikring mot framtidige naturskader.

Erstatningen kan også anvendes ved gjenoppføring på annet sted innen landets grenser ved tilsvarende påbudskrav som på forsikringsstedet.

4.1.13 Prisstigning etter skadedag

Påløpne merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedag.

4.1.14 Boligselskapets tap av felleskostnader, borettninnehaverens tap av bruksmulighet og borettslagets tap av husleieinntekt

Felleskostnader i inntil 36 måneder beregnet etter reglene i punkt 4.6.3.5 som følge av erstatningsmessig skade, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.

Felleskostnader i inntil 36 måneder dersom adkomsten eller bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selve skaden.

Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke direkte er berørt. Erstatningen er begrenset til 20% av premiegrunnlaget for hver enkelt bygning.

Unntatt er tap av felleskostnader på grunn av at bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i 4.2.2.2.

Forsikringen omfatter også borettninnehaverens tapte bruksmulighet av boligen når denne er ubeboelig etter en erstatningsmessig skade.

Borettslagets tap av husleieinntekt ved utleie av egen næringsdel når denne ikke kan nyttes etter en erstatningsmessig skade.

4.1.15 Utvendig belysning etc.

Utvendig belysning, fastmontert overvåkingsutstyr, samt bomber med inntil 50 000 kr. Aldersfradrag se 4.4.2.

4.1.16 Rekonstruksjon av arkiver, datafiler m.v.

Utgifter til nødvendig rekonstruksjon av arkiver, registre, kartoteker, forretningsbøker, datafiler og dataprogram. Rekonstruksjon må foretas innen 2 år. Erstatningen er begrenset til 50 000 kr.

For datafiler og dataprogram gjelder spesielt:

Erstatningen er begrenset til dokumenterte kostnader til rekonstruksjon av data som har gått tapt eller har blitt skadet og tap eller skade på datamedier. Innenfor denne summen erstattes

- gjenoppretting av filer fra foreliggende sikkerhetskopi,
- manuell gjenoppretting av filer fra originalprogrammer eller fra dokumenter som fortsatt er tilgjengelig,
- utskifting og gjeninnsetting av systemdata og standard programdata.

4.1.17 Skade etter naturskadeforsikringsloven

Forsikringen omfatter naturulykke etter lov om naturskadeforsikring.

4.2 Forsikringens omfang

4.2.1 Brann

4.2.1.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade ved

- brann, dvs. ild som er kommet løs,
- eksplosjon,
- plutselig nedsooting,
- utstrømning av etsende gass når årsaken er en identifiserbar hendelse,
- utstrømning fra brannslukningsapparat eller sprinkleranlegg,
- luftfartøy eller deler av eller fra luftfartøy, som rammer ting.

4.2.1.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Svi og gnistskader som ikke skyldes brann,
- skade ved heksesot,
- skade ved sprengningsarbeider som utføres på forsikringsstedet,
- skade på forbrenningsmotor ved eksplosjon i denne,
- skade på transformator ved eksplosjon i denne,
- skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 19.6.2009.

4.2.2 Naturskade

4.2.2.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd i Norge, jf. lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70.

Med skade menes også ustabil grunn under forsikret bolighus og fritidshus som følge av slik naturulykke jf. lovens § 1 tredje og fjerde ledd.

4.2.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Skade på skog, avling på rot, beite, innmark, utmark, varer under transport,
- motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter, og ting i disse,
- fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås, eller dam,
- utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen.

Følgende omfattes ikke, selv om det foreligger forsikring:

- ting som det ikke er naturlig å brannforsikre,
- sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land,
- flytebrygge og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger, moloer, bruer, klopper, damanlegg, tunneler i fjell og lignende skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende,
- skade på jord-/sjøvarmeledning, infiltrasjons-/spredning, spredegrøft, brønn eller borehull,
- skade på hageanlegg utover bestemmelsene i kapittel 4 om skade etter lov om naturskadeforsikring,
- kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt,
- skade som alene rammer antenner, skilt, markiser e.l,
- skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang,
- skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l,
- skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadelovens paragraf 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder,
- utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller eiendeler. Er forsikret ting skadet eller direkte truet ved utløst naturulykke dekkes nødvendige redningsutgifter som omhandlet i forsikringsavtaleloven inntil gjenoppføringsprisen. For annet enn bygning: gjenanskaffelsesprisen.

4.2.3 Skader med annen naturårsak

4.2.3.1 Hva forsikringen omfatter

Snøtyngde, snøpress og ras fra tak.

If svarer for skade ved snøtyngde, snøpress og ras fra eller på tak.

Vind som er svakere enn storm

If svarer for skade på bygning ved vind som er svakere enn storm.

Innvendig frostskaade

If svarer for skade ved innvendig frost i bygning.

4.2.3.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Skade som alene rammer takrenner, snøfangere og markiser,
- skade som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.
- skade som skyldes råte eller svak konstruksjon,
- skade som skyldes vind og hvor råte eller feilaktig konstruksjon eller uriktig montasje er en samvirkende skadeårsak,
- skade ved vann, snø sand o.l., som trenger inn utenfra, med mindre dette skyldes en bygningsskade som er erstatningsmessig etter punktet om vannskade,
- skade på hageanlegg, antenner, skilt, markiser o.l.,
- skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 19.6.2009,
- skade på veksthus og plasthall som følge av snøtyngde, snøpress og ras fra tak.

4.2.4 Lynnedslag og elektrisk fenomen

4.2.4.1 Hva forsikringen omfatter

Lynnedslag og elektrisk fenomen

If svarer for skade ved

- Direkte lynnedslag. Med direkte lynnedslag menes at tingen direkte er truffet av lynet og er tydelig merket av lynnedslaget.
- Elektrisk fenomen på elektrisk maskin, apparat eller ledning med driftspenning inntil 1000 V. Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær.

4.2.5 Tyveri og skadeverk

4.2.5.1 Hva forsikringen omfatter

Tyveri og skadeverk

If svarer for skade ved tyveri og skadeverk i eller på bygning.

Med skadeverk menes at en person rettsstridig ødelegger eller skader forsikret eiendom, jf. straffeloven § 351 første ledd.

Unntatt er skadeverk som beskrevet i straffeloven § 351 annet ledd.

If svarer også for tyveri av eller skadeverk på

- fast monterte aggregater, varmepumper, markiser, utvendig belysning, innbruddsvern, antenner, underjordisk avfallsystem, og ladestasjoner for elektriske biler.

If svarer også for skade på tilhengere, gressklippere, snøfresere, jordfresere, samt andre arbeidsmaskiner på den forsikrede eiendom - som følge av tyveri, brukstyveri eller forsøk på tyveri. I tillegg dekkes skadeverk når det er åpenbart at det samtidig er gjort forsøk på å stjele arbeidsmaskinen.

Låsendringer

Tyveri og ran av universal-/masternøkler fra styremedlem, eiendomsbestyrer eller vaktmester.

If erstatter utgifter til utskifting av låssylindere til sikredes bygning-/er, og til nye nøkler til låsen dersom nøkler blir stjålet ved tyveri fra bygning, eller tapt i forbindelse med ran. Erstatningen er begrenset til 500 000 kr.

Ran og overfall

If svarer for skade ved ran og overfall, jf. straffelovens §§ 327 og 328, av penger, verdipapirer herunder telefonkort eller andre papirer som gir ihendehaveren en rettighet, eiendeler og varer på forsikringsstedet og under transport innenlands. Transport til nattsafe er begrenset til 200 000 kr.

4.2.5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Skade ved

- tyveri og skadeverk begått av ansatte, andre som utfører tjenester/arbeid for sikrede eller som er betrodd nøkler,
- utgifter til utskifting eller forandring av låser som ikke er skadet hvis nøkler/koder har kommet på avveie på annen måte enn ved innbrudd eller ran,
- skadeverk begått av leietakere eller andre som har lovlig adgang til boliglokalene,
- skade på glass i vinduer og dører, se likevel punkt 4.2.7,
- skade ved tyveri når bygningen eller rommet er åpent eller når tyven i dette tidsrom har latt seg låse inne i bygningen, selv om tyveriet har skjedd utenfor åpningstiden. Når lokalene er utstyrt med FG-godkjent aktivert innbruddsalarm med overføring til alarmstasjon, erstatter If likevel tyveri og skadeverk når uvedkommende urettmessig har latt seg innelåse i bygning i åpningstiden.

4.2.6 Vann og skade på ledningssystem

4.2.6.1 Hva forsikringen omfatter

Vann og annen væske - boligbygning

If svarer for skade ved vann og annen væske.

Rørbrudd

If svarer for bruddskade på bygnings ledning for vann, gass og annen væske, herunder radiator, varmtvannsbereder eller -beholder, oljetank, septiktank, drengskum, fyrkjele o.l.

Spesiell egenandel og aldersfradrag.

Andre bruddskader

If svarer i tillegg for bruddskader på tilførselskabler for strøm, telefon, TV og utvendige varmekabler i bakken som tilhører boligselskapet.

Vanninntrenging i bygning

If svarer for skade ved vann som har trengt inn i bolig.

4.2.6.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Vann og annen væske

- skade på gulv eller vegg i utett våtrom, dvs bygningskomponenter som befinner seg innenfor våtrommets (bad, dusjrom og vaskerom) bjelkelag og stenderverk,
- skade ved sopp, herunder muggsopp, råte eller bakterier uansett årsak til dette. Likevel dekkes sopp og bakterier, herunder muggsopp, som følge av erstatningsmessig skade, med inntil 50 000 kr.
Råtesopp dekkes ikke.
- tap av gass, vann eller annen væske,
- skade som skyldes kondens, med unntak av kondensvann fra installasjoner som er ment å produsere kondensvann med styrt avrenning/fordampning dersom denne svikter,
- skade som skyldes vann inn direkte fra terreng eller grunn dersom dette ikke skjer plutselig,
- skade ved vann som har trengt inn i bolig over terreng dersom konstruksjonen/bygningsdelen er eldre enn 40 år, og/eller skaden har startet sin utvikling før deknningen begynte å løpe. Dersom bygningsdelene på vanninntrengingsstedet har ulik alder, legges eldste alder til grunn.
Uansett erstattes ikke:
  - skade på selve taket, veggen; det vil si alle sjikt utenfra og inn til takstol-/sperre eller stenderverk/bærende konstruksjoner,
  - utbedring av selve feilen/mangelen,
  - når årsaken til skaden åpenbart skyldes manglende vedlikehold,
- skader etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 1.7.2009.

Rørbrudd

- Skade på drensledning,
- skade på takrenne, utvendig nedløp og taksluk for innvendig nedløp,
- utgifter til tining av utvendig ledning, og
- skade på infiltrasjonsledning, spredeledning, spredegrøft.

4.2.7 Bruddskade på glass og sanitærporselen

4.2.7.1 Hva forsikringen omfatter

If svarer for

- bruddskade på glassruter og sanitærporselen i rom i bolig, i boligens tilhørende lofts- og kjellerrom og i oppgang som bare fører til boliger,
- bruddskade på glassruter i boligselskapets forsamlingslokaler, egne kontorlokaler og lokaler som midlertidig ikke er utleid.

4.2.7.2 Hva forsikringen ikke omfatter

- Innredning, utstyr, glass og sanitærporselen som er spesielt montert for, eller som har tilknytning til ervervsvirksomhet,
- skade som består i at innfatningen for isolerglass er utett.

4.2.8 Annen skadehendelse

4.2.8.1 Hva forsikringen omfatter

Annen skade

Forsikringen gjelder for annen plutselig fysisk skade av ytre årsak på forsikrede ting nevnt i forsikringsbeviset enn de som tidligere er nevnt i dette kapitlet.

Svipt i bærende bygningskonstruksjoner

I tillegg erstattes ekstraordinær svipt i bærende bygningskonstruksjoner de første 20 år etter at bygget var nytt.

Skade med indre årsak

Forsikringen gjelder i tillegg for plutselig fysisk skade med indre årsak på bygning og anlegg som medregnes til bygning, jf. kapittel 4.1.1.

4.2.8.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Annen skade

Unntatt er skade

- som består av svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.,
- ved vann, snø, sand o.l. som trenger inn utenfra, med mindre dette er dekket under punktet for vann og annen væske, eller en bygningskade som forøvrig er erstatningsmessig etter punktet om annen skade,
- som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger i grunnen, jordtrykk, materialfeil, rust, korrosjon eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon eller uriktig montasje,
- som skyldes kjæledyr, insekter, bakterier, sopp eller råte
- ved kondens, dersom dette ikke er dekket under punktet for vann og annen væske.

I tillegg gjelder unntak nevnt tidligere også her.

Svipt i bærende bygningskonstruksjoner

Unntatt er

- utbedring av de svakheter som forårsaket skaden,
- skade på bærende konstruksjoner under laveste gulv,
- skader som skyldes kjæledyr, gnagere, insekter, bakterier, sopp eller råte.

4.3 Forsikringssum

4.3.1 Fullverdi - bygning

Fullverdiforsikret bygning er forsikret for inntil hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenoppføre tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, bygning på skadestedet - gjenoppføringsprisen. Merknader ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, samt antikvariske merknader i henhold til krav etter kulturminneloven, dekkes ikke - med mindre dette fremkommer av forsikringsbeviset.

Fullverdigrunnlaget fastsettes av If ved forhåndstakst og reguleres senere etter prisindeks for bygning eller ved ny takst. Tilbygg eller annen forandring som innvirker på bygningens gjenoppføringspris, omfattes av forsikringen og skal meldes til If. Er melding ikke gitt, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom gjenoppføringsprisen slik den ville vært uten og slik den er med forandringen.

Forsikringstaker skal gi melding om tilbygg eller forandring med kostnad utover 15 % av bygningens premiegrunnlag.

4.3.2 Forsikringssum - maskiner, inventar og løsøre

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker, og framgår av forsikringsbeviset. Forsikringssummen skal minst tilsvare hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ny ting, gjenanskaffelsesprisen. Er forsikringssummen lavere enn gjenanskaffelsesprisen, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og gjenanskaffelsesprisen (underforsikring). Nyanskaffelser omfattes av forsikringen og verdien av disse tas i sin helhet med ved vurdering av om det foreligger underforsikring. Når nyanskaffelser i avtaleperioden er medforsikret gjennom vilkårenes kapittel 4, forhøyes forsikringssummen med verdien av disse nyanskaffelsene, høyst det forsikrede beløp.

4.3.3 Førsterisiko

For poster med avtalt sum i vilkåret og forsikringsbeviset, erstattes skade, etter fradrag av egenandel, inntil de avtalte summer.

4.4 Egenandel og aldersfradrag

4.4.1 Egenandeler

I erstatningsoppgjøret for skader nevnt i kapittel 4.2 fratrekkes en egenandel på 10 000 kr

- sprengningsskader på forsikringsstedet, fratrekkes det også en egenandel på 10 000 kr, og
- for skade som er svikt i bærende bygningskonstruksjoner, er egenandelen
  - for eneboliger, 2- og 4-mannsboliger og rekkehus, er 50 000 kr pr boenhet som er berørt av skaden,
  - for andre bygninger, er 5% av byggets gjenoppføringspris, minst 30 000 kr dersom ikke høyere egenandel er angitt i vilkårene eller forsikringsbeviset.

For poster med angitt sum i kapittel 4.1 og 4.2 erstattes skaden etter fradrag av egenandelen, inntil angitt sum, men ikke høyere enn gjenanskaffelsesprisen.

For naturskade etter lov om naturskadeforsikring, gjelder den egenandelen som til enhver tid er fastsatt av Justis- og politidepartementet.

4.4.2 Aldersfradrag

Aldersfradrag gjøres gjeldende i stedet for den avtalte egenandel når aldersfradraget overstiger denne.

Ved kortslutning eller annen elektrisk fenomenskade på mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat, gjøres fradrag med 10% av skaden for hvert hele år utstyret er eldre enn 5 år, men ikke mer enn 80 %.

Ved bruddskade på utvendige ledninger, inklusive vann- og avløpsledninger under bygningen, tanker og kummer av annet materiale enn plast, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader, herunder oppgravings- og gjenfyllingsutgifter, med 5% for hvert hele år utstyret er eldre enn 20 år.

Ved bruddskade eller skade ved elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder, -bereder eller fyrkjele, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 5% for hvert hele år utstyret er eldre enn 10 år, men ikke mer enn 80%. Det gjøres ikke fradrag i eventuelle følgeskadekostnader.

Ved ulik alder på skadde deler legges den eldste delens alder til grunn for hele erstatningsberegningen.

Aldersfradrag gjøres i de samlede utgifter.

Særskilte erstatningsregler for elektriske ovner og varmekabler

- Ved skade som skyldes elektrisk fenomen, og som rammer elektriske ovner eller varmekabler, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 5% for hvert hele år disse er eldre enn 10 år, men ikke mer enn 80%. Ved ulik alder på skadde deler legges den eldste alder til grunn for hele erstatningsberegningen.

4.5 Sikkerhetsforskrifter og endring av risikoen

4.5.1 Konsekvenser av å ikke overholde sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid blir overholdt. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan If være helt eller delvis uten ansvar (jf. forsikringsavtaleloven § 4-8). Se om identifikasjon i kapittel 10.

4.5.2 Endring av risikoen

Sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og vedlikeholdt. Dersom det har skjedd en endring i sikringstiltakene som betinger høyere pris, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned. Tilsvarende kan erstatningen bli satt forholdsmessig ned dersom virksomheten endres slik at den nye virksomheten betinger høyere pris.

4.5.3 Allmenne sikkerhetsforskrifter

4.5.3.1 Offentlige lover og forskrifter

Bestemmelser gitt i lover og forskrifter gitt i medhold av lov, skal til enhver tid overholdes. Eksempelvis:

- plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter,
- lov om brannvern med tilhørende forskrifter, samt pålegg gitt av offentlig brannmyndighet,
- lov om tilsyn med elektriske anlegg med tilhørende forskrifter, samt pålegg gitt av stedlig elektrisitetstilsyn.

4.5.3.2 Sikring av dataregistre og programmer

For installerte operativsystemer og andre programmer skal det finnes original eller sikkerhetskopi. Disse skal være maskinelt lesbare. Sikkerhetskopi av spesiell programvare skal oppdateres for hver programversjon.

Logg for sikkerhetskopiering av programvare og data skal finnes. Loggen skal bekrefte at kopi er identisk med original. Sikkerhetskopier skal oppbevares i annen bygning eller i låst dataskap. Skapet skal tilfredsstillere krav til brannsikkerhet i følge NT FIRE 017 - 120 Data. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

4.5.3.3 Drift og vedlikehold

De forsikrede gjenstander skal holdes i god driftsmessig stand. Sikrede skal påse at offentlige forskrifter og leverandørens eller andres forskrifter for bruk og vedlikehold av gjenstander overholdes.

4.5.4 Brann

4.5.4.1 Ansvarshavende for brannforebyggende arbeid

Det skal oppnevnes en person som skal forestå det brannforebyggende arbeidet.

4.5.4.2 Brann-/seksjoneringsvegger, branndører og brannluker

Brannvegger skal tilfredsstillere offentlige krav. Alle åpninger og gjennomføringer skal være sikret slik at veggens brannklasse opprettholdes. Branndører og brannluker skal holdes lukket. Når det er hensiktsmessig at de holdes åpne, kan dette tillates hvis de har automatisk lukking styrt av røykdetektor. Branndører og brannluker skal være funksjonsdyktige.

4.5.4.3 Slokningsredskaper

Automatiske brannalarmanlegg

Påbudte slokningsredskaper skal være tilstede på avmerket lett synlig og tilgjengelig plass og holdes i god stand. Slokningsapparater plassert i bolig skal kontrolleres minst en gang hvert femte år. Slokningsredskaper plassert andre steder skal kontrolleres hvert år. Hvert apparat skal være forsynt med merkelapp som viser datoen for siste kontroll.

Sprinkleranlegg skal være funksjonsdyktig til enhver tid. Forsikringstaker skal årlig dokumentere sprinkleranleggets slokkekapasitet med rapport fra FG-godkjent kontrollorgan.

4.5.4.4 Varme arbeider

1. Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr.

2. Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer hvor det er risiko for at brann kan oppstå.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte rom som en del av den daglige virksomheten. Rommet skal være skilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

3. Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør må sikrede sørge for at sikkerhetsforskriftens krav reguleres i egen avtale eller kontrakt med denne.

4. Sikkerhetskrav

4.1 Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet. Arbeidsinstruksen er tilgjengelig på www.fgsikring.no/Hoved/varme-arbeider.

4.2 Alt brennbart materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.

4.3 Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.

4.4 Godkjent slokkeutstyr, minimum 2 stk. 6 kg pulverapparat, med minimumseffekt 34A 233B C skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange med innvendig diameter minimum 19 mm påsatt vann frem til strålerøret.

4.5 Navngitt brannvakt skal være til stede og kontinuerlig vurdere risiko for brann under arbeidet, i pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.

4.6 Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land for den type arbeid som skal utføres.

5. I tillegg gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på nye og tidligere tekkede tak med følgende unntak:

- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av kun ubrennbare materialer.
- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av brennbare materialer og det øverste laget er beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon.

4.5.4.5 Orden, renhold og avfallshåndtering

Utendørs oppbevaring av avfall

Brennbart avfall som uten permanent tilsyn ligger i eller utenfor container/oppbevaringsenhet, skal plasseres slik at brann ikke kan smitte til byggverk (bygning, konstruksjon, anlegg).

Plasseringen skal ikke skje under tak/halvtak, inntil/under vindu- eller ventilasjonsåpning eller på overdekket lasterampe. Avstanden fra brennbar yttervegg skal være minst 5 meter. Mobile enheter skal låses fast.

Brennbart avfall kan likevel plasseres nærmere bygning hvis det er oppbevart i lukket og låst container/oppbevaringsenhet konstruert slik at brann ikke kan spre seg fra enheten.

Lagring av brennbart materiale

Utendørs lagring av brennbart materiale, eksempelvis trelast, trepaller, flis, plast, papir og lignende, skal plasseres minst 8 meter fra byggverk (bygning, konstruksjon, anlegg).

Lagring med høyde over 4 meter eller areal større enn 200 m² skal plasseres minst 25 meter fra byggverk.

4.5.4.6 Låsing av dører mm

Dører skal være låst og vinduer og andre åpninger skal være lukket og sikret slik at uvedkommende ikke uhindret kan ta seg inn.

4.5.4.7 Elektriske anlegg

Reparasjoner og installasjoner av elektriske anlegg skal utføres av godkjent installatør.

4.5.4.8 Gass

Gassanlegg skal prosjekteres, installeres, endres, repareres, driftes, vedlikeholdes, innmeldes og kontrolleres som beskrevet i forskrift av 8. juni 2009 nr. 602 med senere utgaver, om håndtering av farlig stoff med tilhørende veiledning og temaveiledninger utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.*

*Gjeldende forskrift med veiledning og temaveiledninger vil til enhver tid være å finne på www.dsb.no. Gassforbrukende utstyr som hvitevarer, oppvarmingskilder m.v. skal installeres, brukes, vedlikeholdes, installeres og kontrolleres i henhold til produsentens anvisninger.

4.5.5 Sikring mot sprengningsskader

Ved sprengningsarbeider på forsikringsstedet skal boligselskapet forsikre seg om at den som forestår sprengningen har gyldig sprengningssertifikat og ansvarsforsikring som tilsvarer kravene i Norsk Standard (NS) 8405 pkt. 10.2, NS 8406 pkt. 9 eller NS 8407 pkt. 8.2, da denne forsikring ikke dekker entreprenørens ansvar som skal være dekket etter nevnte standarder.

4.5.6 Elektrisk fenomen

Elektronisk utstyr skal på signal-, tele- og på 230V-400V-siden være beskyttet mot overspenning, netttøy samt mot variasjon/brudd i nettspenningen.

På 230V-400V-siden skal det være installert grovvern i nærliggende sikringstavle for utstyret og eksternt finvern (pluggbart vern) ved den enkelte utstyrsenhet. På signal- og telesiden skal det være installert vern på tele- og signalkabler ved den enkelte utstyrsenhet.

Stormaskiner, sentraler og servere inklusive enhet for sikkerhetskopiering, skal i tillegg sikres med avbruddsfri strømforsyning (UPS) med tilstrekkelig batterikapasitet til kontrollert nedkopling. Nedkopling av slikt utstyr skal foregå automatisk. UPS påbegynt installert etter 1.6.2006 skal være av online type. Jording skal utføres etter leverandørens anvisning og i samsvar med retningslinjer gitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

4.5.7 Tyveri og skadeverk

Ytterdører og dører fra fellesareal skal være låst. Dører som ikke er påbudt rømningsvei, skal ha FG-godkjent lås. Nøkler må aldri bli i låsen. Vinduer og øvrige åpninger skal være lukket og sikret. Før bygningen forlates skal det kontrolleres at uvedkommende ikke befinner seg i bygningen. Ytterdører, vinduer og andre åpninger skal være sikret i henhold til det beskyttelsesnivå som er angitt i forsikringsbeviset når dette er spesielt nevnt.

4.5.7.1 Nøkler o.l

- Hvis nøkler eller koder kommer på avveie skal det omgående treffes relevante tiltak for å sikre at uvedkommende ikke får adgang. Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i låst FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FG's merke eller ved at betrodd person bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg i henhold til produsentens monteringsanvisning.
- Fra og med den dag ansatt/styremedlem slutter i virksomheten, skal virksomheten sikre at utleverte nøkler/koder ikke fortsetter å gi vedkommende adgang til virksomhetens lokaler, eiendom eller andre ting som eies/leies av virksomheten.
- Før næringslokaler forlates skal det kontrolleres at uvedkommende ikke befinner seg i bygningen.
- Tenningsnøkkel til gressklipper eller annen arbeidsmaskin skal oppbevares på et sted som ikke er tilgjengelig for uvedkommende, og når arbeidsmaskinen ikke er i bruk skal den, hvis mulig, være avlåst. Tilhengere skal være sikret med kulelås.

4.5.8 Vann og annen væske

4.5.8.1 Sikring mot frostsikader

Sikrede skal sørge for at bygning er tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostsikader eller sørge for nedtapping av røranlegg.

4.5.8.2 Installasjoner og reparasjoner

Rørinstallasjoner, utskiftinger og reparasjoner skal utføres av autorisert installatør.

Kjøleskap, kaffe- og isbitmaskiner og lignende utstyr som er tilkoblet vann, skal ha automatisk avstenging med føler i områder hvor lekkasje kan oppstå. Leverandørens vedlikeholdsplan skal følges.

4.5.8.3 Rensing av sluk

For å unngå vanninntrenging i bygning skal alle takrenner, nedløp og utvendig sluk renses minimum vår og høst.

4.5.9 Snøtyngde

Sikrede skal sørge for jevnlig snømåking av tak, veranda, balkong og terrasse på bygning slik at skade ikke oppstår. Bygningen må tilfredsstillende lastkrav iht. bygningslovgivningen som gjaldt da bygningen ble bygget.

4.5.10 Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig (korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggyttelse måles) og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuu. Tankene skal kontrolleres

- senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år
- senest 10 år etter rekondisjonen, og deretter senest hvert 5. år.

Tanker der veggyttelsen er redusert med 50 % eller mer kan ikke rekondisjoneres. Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggyttelser skal dokumenteres skriftlig.

For visse tanktyper kan kontroll alternativt gjennomføres ved slikt system for automatisk lekkasjeovervåking som vist til i Forskrift av 8. juni 2009 nr 602 Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap) og Forskrift av 1.juni 2004 nr. 931 Forskrift om begrenning av forurensning (Statens forurensningstilsyn, Klima- og forurensningsavdelingen), se forskriftens kap. 1.

4.6 Plikter ved skadetilfelle

Skade skal meldes til If uten ugrunnet opphold og senest innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. If kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes fødsels- og personnummer (11 siffer) eller organisasjonsnummer. Brann, innbrudd, tyveri, skadeverk og ran skal meldes til politiet. If kan kreve at også andre skader, slik som skade påført av ansatte ved sabotasje eller hacking, meldes til politiet.

Sikrede plikter å iverksette rimelige tiltak for å avverge eller begrense skaden.

Stilles krav mot If, plikter sikrede etter avtale med If å prøve for retten spørsmålet om det foreligger ansvar for konsulent, leverandør, reparatør eller andre. If betaler sikredes omkostninger ved søksmålet.

4.7 Skadevurdering og erstatningsregler

4.7.1 Oppgjørsmåter

If kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør,
- reparasjon,
- gjenoppføring/gjenanskaffelse, eller at If fremskaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det If hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. Ved reparasjon eller gjenoppføring/gjenanskaffelse, har If rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

4.7.2 Identifikasjon

Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlater, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlater gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

De handlinger eller unnlater som medfører bortfall eller reduksjon av sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for.

Ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskriften som gjelder tyveri og skadeverk kan rett til erstatning også bortfalle ved forsømmelse gjort av enhver som er betrodd nøkler eller har ansvaret for låsing der tingene befinner seg. Dette gjelder også dersom den som den sikrede har betrodd nøkler eller ansvar for låsing til, delegerer dette videre til andre personer.

For medforsikret tredjeperson får reglene om bortfall av erstatningen ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskrift tilsvarende anvendelse. Dette gjelder dog ikke tredjepersoner medforsikret etter FAL § 7-1, 2. ledd.

Har If foretatt utbetaling til den medforsikrede til dekning av skade som If etter forsikringsvilkårene eller FAL ikke svarer for, eller hvis premien ikke var betalt, plikter sikrede eller den ansvarlige å betale beløpet tilbake til If. Det samme gjelder i den utstrekning sikrede har gitt uriktige opplysninger om det forsikrede objekt/ objektene i forbindelse med skade.

4.7.3 Erstatningsberegning bygning

4.7.3.1 Bygning som blir reparert eller gjenoppført

4.7.3.1.1 Innen landets grenser, til samme formål, innen 5 år av eier, ektefelle/samboer eller livsarving

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regel.

Del/komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi, etter fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

Dersom omsetningsverdien av den nye/reparerte bygning blir større enn bygningens omsetningsverdi før skaden, gjøres det fradrag for den økning som overstiger 40 % av omsetningsverdien før skaden inntraff.

Ved fastsettelse av bygningens omsetningsverdi skal det tas hensyn til mulige endringer i avkastning, beliggenhet og andre forhold. Nødvendige beregninger baseres på en byggepris tilsvarende gjenoppføringsprisen.

4.7.3.1.2 Bygning som blir reparert/gjenoppført til annet formål

Dersom bygningen blir reparert/gjenoppført til annet formål, men ellers tilfredsstillende kravene i punktet over, skal erstatningsberegningen gjennomføres som beskrevet, med det unntak at fradrag skal gjøres for enhver økning i omsetningsverdien.

4.7.3.1.3 Bygning uten omsetningsverdi

Bygningens omsetningsverdi før skaden fastsettes til bygningens gjenoppføringspris med fradrag for verdiforringelse av bygningskomponenter eller deler av komponenter på grunn av elde, bruk og annen fysisk forringelse, samt for ting som står for utskifting - multiplisert med 0,9.

Ved gjenoppføring til samme formål settes omsetningsverdien etter skaden til gjenoppføringsprisen.

Ved gjenoppføring eller reparasjon til annet formål, men som ellers tilfredsstillende kravene over, skal økning av omsetningsverdi ut over 10 % fratrekkes.

4.7.3.1.4 Erstatningsberegning naturulykke og gjenoppføring annet sted

I tillegg til punktene ovenfor gjelder også følgende for erstatningsberegning for naturulykke.

Gjenoppføring annet sted ved fare for ny naturulykke

Er bolighus eller fritidshus skadet i naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, erstattes tomtens omsetningsverdi før skaden, begrenset oppad til 5 dekar.

Er grunnen under bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av en naturulykke, erstattes tomtens omsetningsverdi før skaden, begrenset oppad til 5 dekar, selv om bygningen ikke er skadet.

Selskapet kan velge å sikre eiendommen under de forutsetninger som fremgår av loven. jfr. naturskadeforsikringsloven § 1 tredje og fjerde ledd.

Erstatningsberegning

- Ved tinglyst erklæring etter Lov om sikring mot naturskader § 22 om at eiendommen er særlig utsatt for naturskade og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, erstattes bygningen som om den var totalskadet.

Naturulykkeerstatningen iht vilkårets kapittel 5.2 kan settes ned eller falle bort.

- Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.
- Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers.
- Avkorting skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.
- Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jfr. naturskadeforsikringsloven § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

Er det tvil om:

- det foreligger naturskade
- det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer
- betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 3. ledd er til stede

kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for klagenemnda for Statens naturskadeordning. Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

4.7.3.2 Uten gjenoppføring eller reparasjon

For bygning som ikke repareres eller gjenoppføres som angitt i punktene over, fastsettes erstatningsgrunnlaget på samme måte, men ikke høyere enn til reduksjon i bygningens omsetningsverdi som følge av skaden. Dersom bygningen ikke kan omsettes separat, legges i stedet bygningens bruksverdi til grunn.

4.7.3.3 Bygning som står foran riving

Erstatningsgrunnlaget er begrenset til verdien av bygningens brukbare materialer, tatt ned og lagt ferdig for salg/transport. Det gjøres fradrag for rivingsutgiftene.

4.7.3.4 Merutgifter ved påbud fra offentlig myndighet

Merutgifter ved utbedring eller gjenoppføring settes til forskjellen mellom gjenoppføringsprisen for en bygning tilsvarende den forsikrede med samme størrelse og etasjetall, men utført i samsvar med påbudene, og gjenoppføringsprisen for den forsikrede bygning. Merutgifter ved byggemåte og utstyr som er urasjonelle etter dagens byggeskikk, tas ikke med.

Merutgifter ved grunnundersøkelser og fundamentering, som skyldes påbud gitt som følge av den erstatningsmessige skaden, beregnes som for en bygning av tilsvarende den forsikrede, utført i samsvar med påbudene.

Ved fastsettelse av merutgifter tas ikke med

- merutgifter til utgraving eller utsprengning av kjeller,
- merutgifter som skyldes at bygningen gjenoppføres større enn den skadde,
- tap av nytteareal, som følge av påbud, i forhold til den skadde bygningen.

Utbedringen/gjenoppføringen må være avsluttet innen fem år etter skadedagen, og erstatningen forfaller først til betaling når skaden er utbedret.

4.7.3.5 Felleskostnader / boretthavers husleietap / borettslagets husleietap

Avbruddstap ved tap av felleskostnader beregnes på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom, for egne rom på grunnlag av markedspris. Fradrag blir gjort for innsparte utgifter. Økning av tapet ved forlenget byggetid som følge av forbedring, utvidelse eller annen endring, blir ikke tatt med. Dersom bygningen ikke gjenoppføres, erstattes tap av felleskostnader bare i normal gjenoppføringstid.

Boretthavers husleietap

Erstatningsgrunnlaget settes til markedsleien for tilsvarende umøblert bolig. Erstatning gis av dette i den utstrekning og for det tidsrom boligen er ubeboelig som følge av bygningskaden, begrenset oppad til en ansvarstid på 36 måneder. Til fradrag kommer sparte felleskostnader til boligselskapet. If svarer ikke for økning i tap som skyldes at boligen ikke føres tilbake til den stand den hadde før skaden inntraff eller for økning i tap som skyldes disposisjoner gjort av boligselskapet, boretinnehaveren, et husstandsmedlem eller boretinnehaverens eventuelle leietaker.

Borettslagets husleietap

Erstatningsgrunnlaget settes til kontraktssummen i henhold til utleiekontrakten på skadetidspunktet.

4.7.4 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller If krever det. Skjønnen kan ikke med bindende virkning for partene ta stilling til skadeårsak og andre faktiske forhold som er avgjørende for Ifs ansvar. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår legges til grunn.

4.7.5 Forhold til panthaver, konkursbo, nye eiere o.l.

Overfor panthavere, konkursbo, nye eiere o.l. er Ifs ansvar begrenset til det laveste av

- nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden,
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng pantobjektet i sin helhet. Disse bestemmelser gjelder ikke leaset fast eiendom. Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor andre nye eiere, etter at skaden inntraff, enn eierens ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses Ifs ansvar som om gjenoppføring eller gjenanskaffelse ikke finner sted.

4.7.6 Prisstigning

Priststigning regnes fra skadedagen til reparasjon, gjenanskaffelse eller gjenoppføring har skjedd eller normalt kunne ha skjedd. Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden for øvrig og er begrenset til 20 % av erstatningen for hver skadet ting etter skadedagens prisnivå.

If erstatter prisstigning bare hvis skaden er utbedret innen fem år fra skadedagen for bygning og innen tre år for maskiner og eiendeler. Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.

4.7.7 Eiendomsretten til skadde ting og ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen, men If har rett til å overta skadde ting.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Sikrede må, dersom han/hun ønsker å beholde tingen, gi skriftlig beskjed om dette innen 21 dager etter at If har sendt beskjed om at gjenstanden har kommet til rette. Innen samme frist må erstatningen være tilbakebetalt, i motsatt fall tilfaller tingen If.

4.7.8 Merverdiavgift

Merverdiavgift som ikke kan utgiftføres, refunderes bare i den utstrekning slik avgift er påløpt innen fem år og kan dokumenteres ved utbedring av skaden.

Utlagt merverdiavgift som kan føre til fradrag jf. lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner mv. er ikke dekket etter denne avtalen.

4.7.9 Overtakelse av panterett

Er If ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntre If i panthavers rett i den utstrekning If betaler erstatning til panthaver.

4.7.10 Medforsikredes stilling ved skadeoppgjør

Ved skadeoppgjør kan If forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatningen til ham med bindende virkning for medforsikrede med mindre If har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjøret finner sted.

5 Ansvarsforsikring

5.1 Ansvarsforsikring

5.1.1 Hva som er forsikret

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, jf. kap 5 "Forsikringens omfang", som er voldt under utøvelse som eier av og som byggherre for rehabilitering og ombygging av den forsikrede eiendom.

5.1.2 Forsikringens omfang

5.1.2.1 Forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skade på person eller ting

- Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør
- Tingskade anses inntruffet når løseøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forsvares eller går tapt på annen måte.

Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skade ikke overstiger egenandelen.

Foreligger det dekningsmessig skade etter forsikringsvilkårene, betales tilkomstkostnader selv om tilsvarende kostnader er helt eller delvis nødvendig også for å få omgjort/repasert sikredes eget arbeid/produkt.

5.1.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Hvis ikke annet er avtalt gjelder følgende unntak.

5.1.2.2.1 Gjenstander sikrede har i sin varetekt

Forsikringen omfatter ikke skade på ting, se ovenfor, som sikrede har til

- salg, utleie, transport, fremvisning, demonstrasjon o.l.
- leie, lån, bruk eller oppbevaring.

5.1.2.2.2 Garanti mm

Forsikringen dekker ikke ansvar som sikrede har påtatt seg å bære og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert.

5.1.2.2.3 Byggherreansvar

Forsikringen omfatter ikke ansvar som byggherre for bygging av nye bygg.

5.1.2.2.4 Motorkjøretøy mm

Forsikringen omfatter ikke ansvar som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy (herunder truck og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri), luftfartøy, seilbåt eller motordrevet fartøy. Se likevel kapittel 6 "Førerulykke og bilansvar".

5.1.2.2.5 Graving, sprengning mm

Forsikringen omfatter ikke ansvar for tingskade oppstått ved sprengning. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.

5.1.2.2.6 Forurensning

Forsikringen omfatter ikke ansvar for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.

Forsikringen omfatter likevel skader hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett.

Ved dekningsmessig forurensningsskade omfatter forsikringen også utgifter til opprydding pålagt av offentlig myndighet. Opprydding på egen eiendom, eiendom eid av mor-/datterselskap, eller eiendom som sikrede driver eller disponerer, dekkes ikke.

5.1.2.2.7 Personskader

Forsikringen omfatter ikke

- ansvar for personskade som rammer sikredes ansatte når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet
- ansvar for personskade i forbindelse med produksjon av asbest, PCB, tobakk eller formaldehyd eller i forbindelse med bruk, behandling eller sanering av bygning som inneholder disse stoffer. Dette gjelder også personskade forårsaket av langvarig eksponering av disse stoffene
- ansvar for skade som følge av klinisk forsøk eller personskade som følge av klinisk feilbehandling.

5.1.2.2.8 Oppreisning, bøter mm

Forsikringen omfatter ikke ansvar for dagbøter, bøter, ærekrenkelses eller oppreisning, herunder etter skl. §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l. (herunder "Punitive Damages" eller "Exemplary Damages").

5.1.2.2.9 Sopp eller råte

Forsikringen omfatter ikke skade på ting ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrenging av fuktighet.

5.1.3 Forsikringssum

Hvis ikke annet er avtalt, er Ifs erstatningsplikt begrenset til 10 000 000 kr ved hvert skadetilfelle.

Ved skade som inntreffer i de nordiske land dekkes saksomkostninger i tillegg til forsikringssummen.

Ved skade som inntreffer utenfor de nordiske land er Ifs samlede utbetaling, inklusive saksomkostninger og redningsomkostninger, begrenset til forsikringssummen.

5.1.4 Egenandel

Hvis ikke annet er avtalt, er sikredes egenandel 10 000 kr ved hvert skadetilfelle.

Ved erstatningsberegningen gjøres en eventuell reduksjon hjemlet i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

5.1.5 Sikkerhetsforskrifter

5.1.5.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskriftene

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til en hver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller å påse at de blir overholdt, kan If være helt eller delvis uten ansvar (jf. FAL § 4-8). Se også identifikasjon i kap.10.

5.1.5.2 Varme arbeider

1. Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr.

2. Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer hvor det er risiko for at brann kan oppstå.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte rom som en del av den daglige virksomheten. Rommet skal være skilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

3. Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør må sikrede sørge for at sikkerhetsforskriftens krav reguleres i egen avtale eller kontrakt med denne.

4. Sikkerhetskrav

4.1 Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet. Arbeidsinstruksen er tilgjengelig på www.fgsikring.no/Hoved/varme-arbeider/

4.2 Alt brennbar materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.

4.3 Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.

4.4 Godkjent slukkeutstyr, minimum 2 stk. 6 kg pulverapparat, med minimumseffekt 34A 233B C skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange med innvendig diameter minimum 19 mm påsatt vann frem til strålerøret.

4.5 Navngitt brannvakt skal være til stede og kontinuerlig vurdere risiko for brann under arbeidet, i pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.

4.6 Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land for den type arbeid som skal utføres.

5. I tillegg gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på nye og tidligere tekkede tak med følgende unntak:

- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesimser, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av kun ubrennbare materialer.
- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av brennbare materialer og det øverste laget er beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon.

Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene ved å bruke åpen flamme ved tekking av tidligere tekkede tak, vil If være helt uten ansvar for skade som inntreffer.

5.1.5.3 Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier

5.1.5.3.1 Nedgravde tanker

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig (korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggykkelse måles) og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuüm. Tankene skal kontrolleres

- senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år
- senest 10 år etter rekondisjoneringen, og deretter senest hvert 5. år.

Tanker der veggykkelsen er redusert med 50 % eller mer kan ikke rekondisjoneres.

Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggykkelser skal dokumenteres skriftlig.

For visse tanktyper kan kontroll alternativt gjennomføres ved slikt system for automatisk lekkasjeovervåking som vist til i Forskrift av 8. juni 2009 nr 602 Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap) og Forskrift av 1.juni 2004 nr. 931 Forskrift om begrenning av forurensning (Statens forurensningstilsyn, Klima- og forurensningsavdelingen), se forskriftens kap. 1.

5.1.5.3.2 Overgrunns oppbevaringstanker

Stasjonære, overgrunns oppbevaringstanker skal være sikret med forsvarlig oppsamlingskum eller annet effektivt oppsamlingsarrangement for lekkasjer i henhold til Forskrift av 8. juni 2009 nr 602 Forskrift om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap).

5.1.6 Plikter ved skadetilfellet

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes If uten ugrunnet opphold.

Har sikrede oversittet 1-årsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til If (jf. FAL § 8-5, 1. ledd), har If rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor If har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller If, plikter sikrede

- omgående å gi If alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som If finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Ifs samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for If.

5.1.7 Skadevurdering og erstatningsregler

5.1.7.1 Oppgjørsregler

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, tilligger det If å

- utrede om erstatningsansvar foreligger,
- forhandle med kravstilleren,
- om nødvendig prosedere saken for domstolene.

If betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen.

If har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

5.1.7.2 Omkostninger

If betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand, valgt eller godkjent av If, betales av If i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen. Se likevel kap. 6 Forsikringssum.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er If villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

5.1.7.3 Identifikasjon

Bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlaterelser får tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlaterelser fra personer som er nevnt i FAL § 4-11.

Næring

De handlinger eller unnlaterelser som medfører bortfall eller reduksjon av sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for. Sikrede identifiseres tilsvarende med sine kontraktsmedhjelperes handlinger eller unnlaterelser.

5.2 Rettshjelpforsikring

5.2.1 Hva som er forsikret

Forsikringen dekker nødvendige og rimelige utgifter til advokat, domstolsbehandling, sakkyndige og vitner når sikrede er part i tvist.

Med tvist menes at et krav skriftlig er fremsatt og bestridt, helt eller delvis. Vedvarende taushet i mer enn to måneder hos motparten vil også kunne anses som et bestridt krav.

Det regnes som én tvist dersom den baserer seg på vesentlig samme hendelser/omstendigheter/kontrakt. Tvist mellom samme parter som springer ut av vesentlig samme hendelse/omstendigheter/kontrakt vil være å anse som en og samme tvist selv om det fremsettes flere krav mellom partene. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

Forsikringen dekker likevel ikke rettshjelputgifter dersom de hendelser eller omstendigheter som er av vesentlig betydning for det som senere ble tvistegrunnlaget, inntraff før forsikringstiden. Dette gjelder imidlertid ikke dersom forsikringen har vært i kraft i en sammenhengende periode på minst to år.

5.2.2 Forsikringens omfang

5.2.2.1 Hva forsikringen omfatter

Tvisten må høre inn under de alminnelige domstoler (jf. lov om domstolene (dl) 13. august 1915 nr 5 § 1), jordskifteretten eller husleieretten.

5.2.2.1.1 Utgifter

Forsikringen omfatter utgifter til advokat, domstolsbehandling og sakkyndige oppnevnt av retten. Når sakkyndige ikke er oppnevnt av retten, dekkes utgifter inntil 20 % av den totale forsikringssum.

Forsikringen omfatter også utgifter til vitner ved hovedforhandling og bevisopptak.

5.2.2.1.2 Forlik

Forsikringen gjelder også når tvisten blir avgjort ved forlik.

5.2.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke

- utgifter til voldgiftsdommere
- idømte saksomkostninger
- rettsgebyr i ankeinstans
- tvist mellom styrene i boligselskap og sameie under samme forsikring.

5.2.2.2.1 Næringsvirksomhet

Forsikringen omfatter ikke tvist som har sammenheng med sikredes næringsvirksomhet. Som næringsvirksomhet regnes ikke utleie til bolig og garasje.

5.2.2.2.2 Tvist som hører innunder namsmyndighetene

Forsikringen omfatter ikke tvist som alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist angående husleieforhold som knytter seg til den forsikrede faste eiendom.

5.2.2.2.3 Inkassosak mm

Forsikringen omfatter ikke tvist som gjelder inkassosak hvor det foreligger tvangsgrunnlag, fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlings sak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom sikrede er konkurs- eller akkordskyldner.

5.2.2.2.4 Straffesak mm

Forsikringen omfatter ikke straffesak, ærekrenkelsessak og erstatningskrav i slike saker, samt sak om erstatningsplikt etter lov om skadeserstatning (skl) 13. juni 1969 nr 26 § 3-3 (visse personlige krenkelser m.m.) og § 3-6 (ærekrenking og krenking av privatlivets fred).

5.2.2.2.5 Motorvogn, arbeidsmaskin eller lignende

Forsikringen omfatter ikke tvist som gjelder motorvogn, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri eller når sikrede er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik.

5.2.2.2.6 Part i styre eller styremedlem

Forsikringen omfatter ikke tvist hvor sikrede er part i styre eller styremedlem.

5.2.2.2.7 Ekspropriasjon eller skjønnsak

Forsikringen omfatter ikke ekspropriasjonssak eller skjønnsak hvor sikrede søker å erverve rettighet over annen eiendom.

5.2.2.2.8 Offentlige forvaltningsvedtak

Forsikringen omfatter ikke tvist som gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagemulighet er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra dekning.

5.2.2.2.9 Miljøtvister

Forsikringen omfatter ikke tvist som knytter seg til eller følger av lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldsloven) av 19. juni 2009 nr. 100 § 69-72, og § 74.

5.2.2.2.10 Advokatsalær og lignende

Forsikringen omfatter ikke tvist om utgifter til advokatsalær, sakkyndige eller merutgifter pga. advokatbytte.

5.2.2.2.11 Separasjon, skilsmisse mm

Forsikringen omfatter ikke tvist som har sammenheng med eller sitt utspring i separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdsbidrag, bodeling, økonomisk fellesskap etablert av samboende og oppløsning av husstandsfellesskap, samt skiftesaker.

5.2.2.2.12 Yrke eller erverv

Forsikringen omfatter ikke tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv, herunder tvist som har sitt utspring i yrkesskade eller yrkessykdom.

5.2.3 Forsikringssum

Den samlede erstatning for hver tvist er begrenset til 400 000 kr.

5.2.4 Egenandel

Egenandelen er kr 10 000 med tillegg av 20 % av det overskytende pr. tvist.

5.2.5 Sikkerhetsforskrifter

Ingen sikkerhetsforskrifter knyttet til denne forsikringen.

5.2.6 Plikter ved skadetilfellet

Vil sikrede søke erstatning under rettshjelpsforsikringen, må If underrettes snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Dersom advokat benyttes under den offentlige forvaltningsbehandlingen, regnes fristen for melding til If fra det tidspunkt hvor den offentlige forvaltningsbehandling er fullt utnyttet eller saken bringes inn for de alminnelige domstoler.

Sikrede plikter å begrense utgiftene til rettshjelp mest mulig, og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

5.2.7 Skadevurdering og erstatningsregler

If kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen. Sikrede skal informere If om hvilke utgifter som er påløpt under eventuell forvaltningsbehandling av klage på offentlig forvaltningsvedtak.

Ved krav om oppgjør har If den samme rett som sikrede til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Før endelig oppgjør foretas, kan If kreve dokumentasjon for at egenandel er betalt.

Spørsmål om utgiftenes rimelighet kan forelegges Den Norske Advokatforening.

If kan forøvrig kreve at sikrede begjærer salæret fastsatt av retten i henhold til Lov om meklings og rettergang i sivile tvister (tvll) 16. juni 2005 nr 90 §3-8.

5.3 Kriminalitetsforsikring

5.3.1 Forsikringens omfang

5.3.1.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter direkte økonomiske tap, se nedenfor, som sikrede påføres ved at ansatte lønnet direkte av sikrede, eller personer som sitter i boligselskapets styre, beviselig har gjort seg skyldig i en eller flere av følgende straffbare handlinger overfor sikrede:

- dokumentfalsk, underslag, tyveri, bedrageri og utroskap, jf Almindelig borgerlig straffelov (Straffeloven) av 22. mai 1902 nr 10, §§ 179 - 190, 255 - 258, 270 - 271a, 275 og 276,
- forutsatt at vedkommende har handlet i den hensikt å skaffe seg selv eller andre enn sikrede en uberettiget, direkte økonomisk vinning utover forfremmelse, lønnstillegg, bonus e.l.

Tapet dekkes selv om gjerningsmannen var sinnssyk eller bevisstløs i gjerningsøyeblikket, jf Straffeloven nr. 10 § 44.

Med direkte økonomisk tap forstås kronebeløpet/verdien som er fravendt den forsikrede virksomhet ved en handling som er omfattet av forsikringen.

Rentetap frem til 2 måneder etter at forholdet er meldt If, inflasjonstap, disponeringstap og lignende tap sikrede lider ved ikke å ha kunnet disponere beløp/verdier er ikke dekket.

Gjelder tapet gjenstander, fastsettes verditapet og erstatningen på samme måte som for brannskadde ting som gjenskaffes.

Det skal gjøres fradrag for den vinning/fortjeneste sikrede eventuelt har hatt i sammenheng med den begåtte handling.

5.3.2 Forsikringssum

Forsikringssummen er 400 000 kr, og angir Ifs samlede utbetalingsplikt for hvert forsikringstilfelle.

5.3.3 Egenandel

Sikredes egenandel for hvert forsikringstilfelle er 10 000 kr.

5.3.4 Plikter ved skadetilfellet

Er forsikringstilfellet inntruffet, skal den forsikrede virksomhet uten ugrunnet opphold melde fra til If.

Når den forsikrede virksomhet vil gjøre krav gjeldende mot If i henhold til forsikringen, skal den forsikrede virksomhet omkostningsfritt for If

- omgående gi If alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- fremlegge nødvendig dokumentasjon av tapet
- omgående melde det forhold forsikringstilfellet omfatter til påtalemyndigheten og fremsette nødvendig påtalebegjæring, samt begjære erstatningskravet overfor den skyldige pådømt i straffesaken. I særskilte tilfelle kan anmeldelse unnlates etter avtale med If
- foreta den nødvendige pågang (inkludert sivil arrest) overfor den skyldige for å få denne til å gjøre opp tapet, inntil If eventuelt har dekket tapet og selv kan foreta den nødvendige pågang. Forsikringen omfatter likevel direkte utlegg i forbindelse med slik pågang. Er forsikringstilfellet inntruffet, skal den forsikrede virksomhet uten ugrunnet opphold melde fra til If.

5.3.5 Skadevurdering og erstatningsregler

Erstatningen utbetales så snart If har hatt rimelig tid til å klarlegge forsikringstilfellet og beregne erstatningen.

Utbetaling skal ikke utsettes i påvente av offentlig behandling av en eventuell straffesak mot den skyldige med mindre dette er nødvendig for å fastslå om tapet er omfattet av forsikringen eller for å beregne erstatningen.

Er det på et tidligere tidspunkt på det rene at If skal betale i hvert fall en del, utbetales likevel et tilsvarende forskudd.

Det skal gjøres fradrag for beløp den forsikrede virksomhet kan motregne overfor den skyldige.

Foretas det oppgjør under forsikringen, trer If, så langt oppgjøret rekker, inn i den forsikrede virksomhets erstatningskrav overfor den skyldige.

Kommer det inn midler fra den skyldige går disse til dekning av Ifs erstatningsutbetaling.

5.4 Styreansvarsforsikring

5.4.1 Forsikringens omfang

5.4.1.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter sikredes personlige, rettslige erstatningsansvar for formueskade, som sikrede volder i egenskap av medlem/varamedlem i boligselskapets/sameiets styre.

Forsikringen omfatter således ikke ansvar for personskade eller tingskade, herunder økonomisk tap som følge av slik skade.

5.4.1.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.4.1.2.1 Forurensning mm

Forsikringen omfatter ikke ansvar for formueskade som følge av forurensning eller deponering av avfall.

5.4.1.2.2 Forsett

Forsikringen omfatter ikke ansvar for formueskade voldt ved forsett.

5.4.1.2.3 Skattetrekk mm

Forsikringen omfatter ikke ansvar for tap som følge av overtredelse av bestemmelser om skatte- og avgiftstrekk og betaling.

5.4.1.2.4 Manglende forsikring

Forsikringen omfatter ikke ansvar for formueskade som skyldes at sikrede har forsømt å tegne, eventuelt holde i kraft, adekvate forsikringsordninger.

5.4.1.2.5 Uberettiget vinning

Forsikringen omfatter ikke ansvar for erstatningskrav som er begrunnet med at sikrede har skaffet seg eller andre en uberettiget vinning.

5.4.1.2.6 Krav under samme forsikring

Forsikringen omfatter ikke ansvar for erstatningskrav mellom sikrede under samme forsikring.

5.4.1.2.7 Næringsvirksomhet

Forsikringen omfatter ikke ansvar knyttet til næringsvirksomhet, eller areal som leies ut eller benyttes til næringsvirksomhet, i boligselskapet.

5.4.1.2.8 Uredelige forhold mm

Forsikringen omfatter ikke ansvar for formuesskade voldt ved utroskap eller annet uredelig forhold.

5.4.2 Forsikringssum

Forsikringssummen er 2 000 000 kr.

Forsikringssummen utgjør Ifs samlede utbetalingsplikt, inklusive saksomkostninger for alle erstatningskrav for formueskader som reises mot sikrede i løpet av ett og samme forsikringsår.

5.4.3 Egenandel

Det beregnes ingen egenandel ved skadetilfelle.

5.4.4 Plikter ved skadetilfellet

Har sikrede oversittet 1-årsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til If (jf FAL § 8-5, 1. ledd), har If rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor If har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

5.4.5 Skadevurdering og erstatningsregler

5.4.5.1 Omkostninger

If betaler de nødvendige omkostninger for avgjørelse av erstatningsspørsmålet, jf dog punktet om "Forsikringssum".

Hvis erstatningskravet og/ eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er If villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

If har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidt.

6 Motorvognforsikring

6.1 Hva som er forsikret

6.1.1 Ansvarsforsikring

Ansvarsskadeerstatning i henhold til lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjør (bilansvarslova (BAL)).

6.1.2 Annet erstatningsansvar

Forsikringen er utvidet til å omfatte annet erstatningsansvar som sikrede etter gjeldende rett kan pådra seg for skade voldt av motorvognen, for så vidt ansvaret er en følge av skade på annens person eller ting.

Blir søksmål reist mot sikrede, og ansvaret etter saksøkerens begrunnelse omfattes av forsikringen, fører If saken og betaler omkostningene.

6.1.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

Omfatter erstatning for personskade utover trafikkskadeerstatningen etter bestemmelsene i henhold til BAL.

If svarer for ulykkeskade som rammer den forsikrede person når denne befinner seg i, på eller ved motorvognen. Er motorvognen den direkte årsak til skaden, svarer If også for ulykkeskade som rammer føreren eller hjelper som er med motorvognen og som utfører arbeidsoppgaver i forbindelse med bruken (håndlanger, billettør, guide, portør eller liknende) når denne befinner seg utenfor motorvognen.

6.2 Forsikringens omfang

Nedenfor angis i første avsnitt hva forsikringen omfatter og i andre avsnitt hva forsikringen ikke omfatter.

6.2.1 Hva forsikringen omfatter

6.2.1.1 Ansvarsforsikring

Forsikringen gjelder for person- og tingskader innenfor BALs regler som følge av bruk av den forsikrede motorvognen.

Utenfor Norge dekker forsikringen erstatningsansvar etter skadestedets lovgivning for bilansvar. Innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS), dekkes etter norske regler dersom dette gir bedre dekning.

6.2.1.2 Annet erstatningsansvar

Forsikringen omfatter annet erstatningsansvar enn bilansvar etter gjeldende rett.

6.2.1.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

- Medisinsk invaliditet
Har ulykkeskaden ført til medisinsk invaliditet betales det invaliditetserstatning. Retten til erstatning inntreer når ulykkeskaden skjer.
- Dødsfall
Har ulykkeskaden ført til dødsfall utbetales det dødsfallserstatning. Retten til erstatning inntreer når ulykkeskaden skjer.

6.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

6.2.2.1 Ansvarsforsikring

Omfatter ikke skade

- som oppstår når motorvognen er rekvirert av offentlig myndighet
- som oppstår ved deltakelse i eller trening til hastighetsløp eller fartsprøver
- som sikrede har voldt forsettlig
- som sikrede har fremkalt ved grov uaktsomhet
- som oppstår når motorvognen blir kjørt av en person som er påvirket av berusende eller bedøvende midler, og eieren eller sikrede visste eller burde vite det
- som importør, selger eller reparatør er ansvarlig for
- som sikrede pådrar seg for skade på gods som blir ført med motorvognen ut over bestemmelsene i BAL
- når forsikringen ikke er betalt (jf FAL § 5-2)

Erstatning etter ansvarsforsikringen til forsikringstaker eller den som kan identifiseres med forsikringstaker, bortfaller også.

6.2.2.2 Annet erstatningsansvar

Ansvar som på grunn av tilsagn, avtale eller tjenesteforhold faller utenfor det alminnelige - ikke-kontraktsmessige - erstatningsansvar, er unntatt.

6.2.2.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

Omfatter ikke

- passasjerer som er med motorvognen mot betaling
- adgang til å oppnevne begunstiget eller å overdra, pantsette eller på annen måte å stille et krav som sikkerhet for gjeld
- psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser
Forsikringen gir ikke rett til utbetaling for psykiske lidelser og atferdsforstyrrelser selv om slike kan føres tilbake til en ulykke med den forsikrede motorvogn.
- sykdom og andre særlige tilstander
Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade som skyldes sykdom, sykkelig tilstand eller anlegg, for eksempel skader som oppstår i forbindelse med epileptisk anfall, bevissthetstap, hjerneslag e.l.

Forsikringen omfatter heller ikke følgende tilstander, selv om en ulykkeshendelse er utløsende årsak:

- slagtilfelle
- hjerteinfarkt
- kreft
- smertetilstander i rygg, med mindre smertene har oppstått som følge av røntgenologisk påvisbart brudd i ryggsøylen, og bruddet skyldes en ulykkeshendelse.
- arr og vansiring
Forsikringen gir ikke rett til utbetaling ved arr og vansiring som gir invaliditetsgrad på mindre enn 15 %.
- slagsmål, forbrytelser og gjengjeldelsesforhold
Forsikringen omfatter ikke ulykkeskade som skyldes at den forsikrede frivillig deltar i slagsmål eller forbrytelse/forseelse og er offer for gjengjeldelsesforhold i forbindelse med egen medvirkning til straffbar handling
- forsett
Er forsikringstilfellet forsettlig fremkalt, er If ikke ansvarlig. If er likevel ansvarlig dersom den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. If svarer uansett ikke for selvmord eller forsøk på selvmord som skyldes sinnslidelse. Dersom kravstilleren kan sannsynliggjøre at selvmordet skyldes en akutt sinnsvirring - som skyldes en ytre årsak - og ikke en sinnslidelse, er If likevel ansvarlig.
- uaktsomhet
Er forsikringstilfellet grovt uaktsomt fremkalt og/eller omfanget av det er økt som følge av grov uaktsomhet, kan Ifs ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det bl.a. legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet og om forsikrede var i selvselvforhold. Jf FAL § 13-9

6.3 Forsikringssum

6.3.1 Ansvarsforsikring

If dekker erstatningsansvar etter BAL

- ubegrenset beløp ved personskade
- inntil 10 000 000 kr ved skade på ting.

For erstatningsansvar på annet ansvarsgrunnlag enn BAL, er Ifs erstatningsplikt ved skade på ting - unntatt for skade på gods som blir ført med motorvognen - samlet 20 000 000 kr for hvert skadetilfelle inkludert eventuelt ansvar etter BAL.

6.3.2 Annet erstatningsansvar

Forsikringssummen er 150 G og danner grensen for Ifs ansvar i forsikringstiden selv om krav blir fremsatt av flere skadelidte. Har man pådratt seg ansvar både etter bilansvarsloven og andre erstatningsregler, er Ifs samlede ansvar ved tingskade begrenset til 20 000 000 kr.

6.3.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

- medisinsk invaliditet
Forsikringssummen er 500 000 kr for hver skadet person. Erstatningen utgjør en prosentvis andel av forsikringssummen tilsvarende den medisinske invaliditetsgraden.
- dødsfall
Forsikringssummen er 200 000 kr så fremt forsikrede da denne døde, hadde ektefelle/registrert partner/samboer i live, eller forsørget barn. I motsatt fall er Ifs erstatningsplikt begrenset til 50 000 kr.

Ved fører- og passasjerulykkesforsikring er samlet erstatning ved ett og samme skadetilfelle, uansett hvor mange som blir skadet, begrenset til 1 000 000 kr.

6.4 Egenandeler

6.4.1 Ansvarsforsikring

For ansvar etter BAL:

- Ingen egenandel

6.4.2 Annet erstatningsansvar

Egenandel 2 000 kr.

6.4.3 Fører- og passasjerulykkesforsikring

Ingen egenandel

6.5 Sikkerhetsforskrifter og endring av risiko

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til en hver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan If være helt eller delvis uten ansvar (jf. FAL § 4-8).

Motorvognens fører skal ha de førerkort, kjøresedler, bevis, sertifikater og attester myndighetene krever for den klasse og brukstype motorvognen tilhører.

6.5.1 Ansvarsforsikring

Ved ansvarsskade har If tilsvarende regressrett overfor forsikringstakeren, dog begrenset til 5 ganger årsprisen for ansvarsforsikring.

6.6 Forsikredes plikter ved skadetilfelle

Når skade er inntruffet, skal skaden meldes til If uten ugrunnet opphold og senest innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Samtidig skal sikrede gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som If trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

- personskade skal umiddelbart meldes til politiet. Andre skader skal meldes til politiet dersom If forlanger det.
- skademelding skal inneholde bedriftens foretaksnummer eller sikredes fødselsnummer (11 siffer).
- ved tap av utstyr ut over motorvognens seriemessige utførelse, må sikrede legge frem dokumentasjon for dette.
- If har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.
- når If har betalt erstatning, plikter sikrede på anmodning å overdra de erstattede gjenstander fri for heftelser.

6.7 Skadevurdering og erstatningsregler

6.7.1 Ansvarsforsikring

Person- og tingskader erstattes i henhold til BAL.

6.7.2 Fører- og passasjerulykkesforsikring

6.7.2.1 Fellesregler

- lege- og spesialistklæringer
Den forsikrede og If har rett til å innhente lege- og spesialistklæringer som har betydning for fastsettelsen av grunnlaget for erstatningsberegningen. Dersom If finner det nødvendig å innhente legerklæring fra ny sakkyndig, skal dette begrunnes skriftlig. Dersom den forsikrede befinner seg utenfor Norge kan If kreve at forsikrede fremstiller seg for lege i Norge for vurdering av om vilkårene for erstatning foreligger. Legens honorar betales av If.
- samvirkende årsaker
Erstatningen reduseres forholdsmessig dersom andre forhold, sammen med ulykkesskaden, har medvirket til medisinsk invaliditet eller til at den forsikrede dør.

6.7.2.2 Når erstatningen utbetale og hvordan den beregnes

- medisinsk invaliditet
Invaliditetserstatningen kommer til utbetaling når forsikringstilfellet er inntruffet, If har mottatt kravet med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne sitt endelige ansvar.

Erstatningen fastsettes på grunnlag av forsikringssummen og den invaliditetsgraden som ulykkesskaden representerer.

Dersom et ulykkestilfelle fører til flere skader på samme person, fastsettes invaliditetsgraden ut fra en samlet vurdering. Dersom ulykkesskaden øker en tidligere funksjonsnedsettelse, gjøres fradrag i medisinsk invaliditet tilsvarende tidligere funksjonsnedsettelse. Når andre forhold medvirker til at den medisinske invaliditetsgraden blir høyere enn det skaden alene tilsier, ytes forholdsmessig erstatning. Se også ovenfor - samvirkende årsaker.

- dødsfall
Dødsfallserstatningen kommer til utbetaling når dødsfallet er inntruffet, If har mottatt kravet med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne sitt endelige ansvar.

Medfører ulykkesskaden at forsikrede dør innen to år etter skadedato, betales dødsfallerstatning. Eventuell invaliditetserstatning som måtte være forskuddsbetalt for samme skade, kommer til fradrag.

Dør den forsikrede av annen årsak innen to år etter at ulykkesskaden inntraff, betales verken dødsfall- eller invaliditetserstatning.

Dør den forsikrede senere enn to år etter at ulykkesskaden inntraff, betales ikke dødsfallerstatning, men invaliditetserstatning etter den invaliditetsgrad som ulykkesskaden ville ha medført.

6.7.2.3 Hvem utbetalingen går til

- medisinsk invaliditet
Forsikringsutbetalingen tilfaller den forsikrede.
- dødsfall
Utbetalingen av forsikringssummen følger bestemmelsene i FAL kap 15: Hovedregler Forsikringsutbetalingen tilfaller forsikringstaker.

Er forsikringstaker og forsikrede samme person, tilfaller forsikringsutbetalingen avdødes ektefelle/registrerte partner. Har ikke avdøde slike, eller er de ikke lenger i live, tilfaller utbetalingen avdødes arvinger etter lov eller testament i henhold til arvelovens bestemmelser.

En person anses ikke som ektefelle/registrert partner etter avsnittet ovenfor når det på dødsfallstidspunktet er avsagt dom for eller gitt bevilning til separasjon eller skilsmisse. Dette gjelder selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.

Dersom samboer er oppnevnt som begunstiget uten å være navngitt, skal med slik samboer forstås

- person som avdøde på dødsfallstidspunktet levde sammen med i ekteskapsliknende forhold hvis det av Folkeregisteret fremgår at de to har hatt samme bolig de siste to årene, eller
- person som hadde felles barn og felles bolig med forsikrede.

En person regnes likevel ikke som samboer etter dette avsnitt dersom det på dødsfallstidspunktet forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås, eller det er åpenbart at faktisk samlivsbrudd har funnet sted på et tidligere tidspunkt.

7 Personforsikring

7.1 Yrskeskade

Når forsikringstaker kortvarig og tilfeldig er å betrakte som arbeidsgiver etter Lov om yrkesskadeforsikring, paragraf 2a, hefter If overfor skadelidte, som etter lovens paragraf 2b er å betrakte som arbeidstaker. Denne bestemmelse gjelder også for boligselskapets styremedlemmer i den utstrekning disse er omfattet av loven.

Boligselskapet plikter likevel å tegne særskilt forsikring for alle arbeidstakere som ikke er ansatt tilfeldig og kortvarig.

7.2 Ulykke

7.2.1 Forsikringens omfang

7.2.1.1 Dugnad

If svarer for ulykkesskade

- som under utførelse av dugnadsarbeide for boligselskapet, rammer den forsikrede og
- som rammer styremedlemmer under styremøte og på direkte vei til/fra styremøte samt under arbeid i styrets regi på forsikringsstedet.

Med ulykkesskade forstås skade på legemet forårsaket ved en plutselig ytre begivenhet - ulykkestilfelle - som inntreffer i forsikringstiden. Skade på sinnet, f.eks. sjokk, regnes ikke som ulykkesskade, med mindre det samtidig er oppstått legemsskade som medfører livsvarig og erstatningsmessig invaliditet.

7.2.1.2 Barneulykke

If svarer for ulykkesskade inntruffet under bruk av forsikringstakers fastmonterte lekeapparater (eksempelvis lekehus, klatrestativ, huske, sklie o.l.) og/eller ballbinge, og som rammer barn/barnebarn/fosterbarn av beboer tilhørende forsikret boligselskap til det året vedkommende har fylt 12 år. Med ulykkesskade forstås skade på legemet forårsaket ved en plutselig ytre begivenhet - ulykkestilfelle - som inntreffer i forsikringstiden. Skade på sinnet, f.eks. sjokk, regnes ikke som ulykkesskade, med mindre det samtidig er oppstått legemsskade som medfører livsvarig og erstatningsmessig invaliditet.

7.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

7.2.2.1 Dugnad

Har den forsikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er If ikke ansvarlig. If er likevel ansvarlig hvis den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling.

Uaktsom fremkalling av forsikringstilfellet.

Har den forsikrede grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, kan Ifs ansvar settes ned eller falle bort. Det samme gjelder dersom den forsikrede grovt uaktsomt har fremkalt forsikringstilfellet gjennom overtredelse av en sikkerhetsforskrift. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet, om forsikrede var i selvforskyldt rus, hvilken virkning nedsettelse eller bortfall av ansvaret vil få for den som har krav på forsikringen eller for andre personer som er økonomisk avhengige av ham eller henne og forholdene ellers. I andre tilfeller enn som nevnt i første ledd, kan If ikke påberope seg at den forsikrede uaktsomt har fremkalt forsikringstilfellet.

If kan ikke påberope seg reglene i første ledd dersom den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling.

7.3 Forsikringssum

7.3.1 Dugnad

Forsikringssummer inntil fylte 75 år:

- Kr 400 000 - ved død.
- Kr 1 000 000 - ved 100% medisinsk invaliditet.

Ved delvis invaliditet tilsvarende mindre del av beløpet. Behandlingsutgifter er dekket med 5% av forsikringssummen for medisinsk invaliditet.

Forsikringssummer etter fylte 75 år:

- Kr 200 000 - ved død.
- Kr 200 000 - ved 100% medisinsk invaliditet.

Ved delvis invaliditet tilsvarende mindre del av beløpet. Behandlingsutgifter er dekket med 5% av forsikringssummen for medisinsk invaliditet.

7.3.2 Barneulykke

- Kr 100 000 - ved død.
- Kr 1 000 000 - ved 100% medisinsk invaliditet.

Behandlingsutgifter er dekket med 5% av forsikringssummen for medisinsk invaliditet.

7.4 Sikkerhetsforskrifter og endring av risiko

Når et skadetilfelle er inntruffet, skal den forsikrede snarest søke lege, underkaste seg nødvendig behandling og følge legens forskrifter.

7.5 Skadevurdering og erstatningsregler

For skadeoppgjør gjelder samme regler som angitt under bestemmelsene for førerulykkesforsikring.

8 Skadedyrforsikring

Introduksjon

If Skadeforsikring NUF, orgnr. 981 290 666 (If), og Anticimex Forsikring NUF orgnr. 984 735 049 (Anticimex), heretter i fellesskap kalt partene. Avtalen gjelder for Totalforsikring for boligselskap i If formidlet av BBL Partner AS – org. 960 628 519.

8.1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for

- den som er nevnt som forsikringstaker i If sitt forsikringsbevis,
- andre enn forsikringstaker, dersom disse er navngitt i forsikringsbeviset. FAL § 7-1 er fraveket.

8.2 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder kun for skadedyrangrep som både inntreffer og meldes til Anticimex i den tiden forsikringen i If har dekning for skadedyr.

8.2.1 Inspeksjon av bygninger

Anticimex kan når som helst i avtaleperioden inspisere de bygninger som inngår i forsikringen. Dersom det oppdages angrep av skadedyr, skal Anticimex melde dette til beboer/boligselskap og sanering skal planlegges. Dersom det oppdages angrep av husbukk eller stripet borebille som må ha startet før forsikringen trådte i kraft gjelder de begrensninger som er nevnt i punkt 8.5.2.1.

8.3 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder i Norge.

8.4 Hva som er forsikret

- Avtalen gjelder boligselskaper.
- Forsikringen gjelder for de boligbygninger som er angitt i forsikringsbeviset, og som er fullverdiforsikret.
- Andre frittliggende bygninger på eiendommen er ikke forsikret.

8.5 Forsikringens omfang

8.5.1 Hva forsikringen omfatter

8.5.1.1 Dekning mot treskadeinsekter

- Forsikringen dekker bekjempelse av aktivt angrep av husbukk, stripet borebille, stokkmaur, praktbille, parkettbille og splintvedbille i den forsikrede bygning.
- Forsikringen dekker kostnader til nødvendig utbedring av bygningskader forårsaket av treskadeinsektsangrep som inngår i forsikringen. Med nødvendig utbedring menes utelukkende utbedring av skader som har vesentlig betydning for bygningsdelens funksjon.

8.5.1.2 Dekning mot andre skadedyr

- Forsikringen dekker bekjempelse av følgende skadedyr i boligarealer og bygninger:
Kakkerlakker, klannere, pelsbiller, teppebiller, melbiller, melmøll, tørrfruktmøll, kakaomøll, tyvbiller, messingbille, brødbille, tobakksbille, veggedyr, sølvkre, klesmøll, pelsmøll, maur, lopper, støvlus, fuglemidd, veps, bier, hussiriss, brunmidd, saksedyr, dessuten skolopendere, tusenbein, skruketroll, rotter og mus.
- Forsikringen gjelder bare for bekjempelse i bygninger. Avtalen dekker også loft, kjellere og fellesarealer i bygninger, samt garasjebygg og andre servicebygninger som omfattes av forsikringsbeviset.
Avtalen dekker også innbo og løsøre som eies av boligselskapet, og som kan behandles på skadestedet.

8.5.1.3 Dekning mot fugl og flaggermus

Forsikringen dekker også fugl og flaggermus som har tilhold inne i bygning, og som da regnes som skadedyr.

Dekningen innebærer:

- Fjerning av levende fugl og flaggermus, dersom disse er plagsomme eller innebærer helsefare, og dette er praktisk mulig og tillates av gjeldende lovverk i forhold til art og situasjon.
- Fjerning av død fugl/flaggermus og dens avføring innendørs dersom disse forårsaker smitterisiko eller skadedyrproblemer for beboerne.
- Sikring og tetting av de åpninger som fuglen/flaggermusen benyttet, slik at ikke problemet skal oppstå igjen på samme sted.

Fugl/flaggermus dekkes ikke av forsikringen i den grad:

- de har tilhold på utvendige konstruksjoner (for eksempel tak, balkonger, verandaer, utspringende bjelker, under takskjegg etc)
- de har tilhold under takstein, takplater eller bak veggfasader uten at de kommer videre inn i byggets konstruksjon
- de kommer inn i bygningen gjennom åpninger som ikke kan eller skal tettes eller er bygd for å være åpne.

Forsikringen gjelder bare for bekjempelse i bygninger. Avtalen dekker også loft, kjellere og fellesarealer i bygninger, samt garasjebygg og andre servicebygninger som omfattes av forsikringsbeviset.

Avtalen dekker også innbo og løsøre som eies av boligselskapet, og som kan behandles på skadestedet.

8.5.1.4 For alle grupper skadedyr gjelder

- Med bekjempelse menes fagmessige tiltak for å drepe skadedyr / fjerne fugl/flaggermus som har tilhold i bygningen.
- Med skadetilfelle menes skadedyrangrep i frittstående bygning som er forårsaket av en eller flere skadedyr som omfattes av forsikringen.
- Ved mistanke om skadedyrangrep plikter Anticimex å foreta inspeksjon kostnadsfritt etter anmodning fra forsikringstaker.
- Anticimex har rett til å utføre inspeksjon på eget initiativ. Dersom skadedyrangrep oppdages, har Anticimex rett til å bekjempe dette på eget initiativ. Huseier skal varsles om dette.

8.5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

8.5.2.1 Dekning mot treskadeinsekter

- Forsikringen dekker ikke under noen omstendighet utbedring av råteskadet trevirke. Innbo dekkes heller ikke.
- Forsikringen dekker ikke kostnader til påvisning av insektangrep eller bygningsskade.
- Forsikringen dekker ikke bekjempelse eller utbedring av skadedyrangrep som startet før forsikringen ble tegnet. Forutsatt at kunden ikke på tidspunktet for inngåelsen av forsikringsavtalen var kjent med at det hadde oppstått et skadedyrangrep, dekker forsikringen følgen av at utbredelsen av skadedyrene har økt i den tiden bygningen har vært forsikret mot skadedyrene. Forsikringen dekker i et slikt tilfelle den kostnadsøkningen dette medfører for bekjempelsen. Forsikringen dekker i slike tilfeller ikke kostnader til avdekking eller andre tilkomstarbeider som måtte være nødvendig for bekjempelsen, ei heller kostnader til bygningsteknisk utbedring, for noen del av skaden.
- Forsikringen dekker ikke den del av skaden som har utviklet seg etter at forsikringen opphørte selv om skaden startet sin utvikling i forsikringstiden.
- Skader av estetisk karakter dekkes ikke.

8.5.2.2 Dekning mot andre skadedyr/fugl/flaggermus

- Forsikringen omfatter ikke skader på bygning eller innbo som følge av skadedyrangrepet.
- Bekjempelsen vil foretas uten avdekking eller tilkomstarbeider, dvs uten at tak, gulv, vegger åpnes.
Dersom bekjempelse er umulig å foreta uten nevnte avdekking, vil forsikringen dekke kostnader til avdekking og istandsetting. Anticimex avgjør om avdekking er nødvendig for bekjempelsen.
- Forsikringen dekker ikke bekjempelse av skadedyrangrep som startet før forsikringen ble tegnet.
- Forsikringen for skadedyr gjelder ikke i næringslokaler eller i lokaler brukt til annet formål enn bolig. Dersom det lagres matvarer, dyrefør eller produkter som er egnet som næring for skadedyr utover normale mengder, vil skadedyr som har sin årsak i denne lagringen, unntas fra forsikringen.

8.5.2.3 For alle grupper skadedyr/fugl/flaggermus gjelder

- Forsikringen gjelder ikke fjerning av døde skadedyr eller deres etterlatenskaper, herunder skadedyr døde etter bekjempelse bortsett fra det som framkommer i 8.5.1.3.
- Forsikringen dekker ikke bekjempelse av angrep av skadedyr i løsøre, varepartier, på levende planter eller i utendørs anlegg, som parker, plener, idrettsanlegg, veksthus, lekeapparater.
- Forsikringen dekker ikke følgeskader eller indirekte tap, som tapte leieinntekter, skader på person eller løsøre, svekket evne til å oppfylle forpliktelser, markedsmessige reaksjoner og lignende.
- Forsikringen dekker ikke utgifter til vedlikehold, utbedringer, sikring mot skadedyr eller andre tiltak som er nødvendig for å hindre nye eller begrense eksisterende angrep av skadedyr.

8.6 Forsikringssummer

Forsikringen dekker bekjempelses- og utbedringskostnader med inntil 2 000 000 kr for hvert skadetilfelle som gjelder treskadeinsekter. Forsikringen dekker kostnader bekjempelse med inntil 1 000 000 kr for hvert skadetilfelle som gjelder skadedyr. Erstatningen er i begge tilfeller og under enhver omstendighet begrenset til bygningens forsikringssum.

8.7 Egenandel

Egenandelen er 6 000 kr ved utbedring av erstatningsmessig bygnings-skade. For øvrig er det ingen egenandel.

8.8 Sikkerhetsforskrift

Anticimex har rett til å inspisere aktuelle bygninger ved tegning av forsikring.

8.9 Forsikringstakers/sikredes plikter

- Forsikringstaker skal underrette Anticimex uten ugrunnet opphold når et skadedyrangrep oppdages. Dersom sen melding til Anticimex har medført at skadedyrangrepet er vesentlig forverret, vil forsikringstaker kunne belastes de økte kostnader forverrelsen av angrepet har medført.
- Forsikringstaker/sikrede skal legge forholdene til rette slik at Anticimex kan inspisere og bekjempe angrep og utbedre skader i forsikrede bygninger på en effektiv måte. Bygningene må være tilgjengelige i ordinær arbeidstid.
- Forsikringstaker/sikrede skal for egen regning og risiko sørge for å fjerne løsøre, dersom dette er nødvendig for å kunne utføre inspeksjon, bekjempelse eller utbedring av skade.
- Forsikringstaker må påvise den bygningsmessig skaden.
- Tiltak for å bekjempe angrepet eller utbedre bygnings-skade skal ikke foretas uten skriftlig samtykke fra Anticimex.
- Forsikringstaker plikter å etterkomme Anticimex sine instruksjoner i forbindelse med inspeksjon, bekjempelse og utbedring av skader. Dersom bekjempelse av et angrep av skadedyr vanskeliggjøres av forhold som påhviler forsikringstaker, vil forsikringstaker kunne belastes de økte kostnader dette har medført, evt. vil Anticimex kunne frasi seg ansvar for bekjempelsen av dette skadedyrangrepet.
- Forsikringstaker skal ved reparasjon eller andre arbeider ikke benytte materialer som er, eller som det kan være grunn til å tro er angrepet av treskadeinsekter.
- Dersom forsikringstaker ikke etterkommer Anticimex instruksjoner til bekjempelsestiltak eller forebyggende tiltak for å hindre eller begrense adkomstmuligheter for skadedyr eller deres spredningsmuligheter, kan dette begrense Anticimex' ansvar for nye skadedyrangrep eller økt omfang av eksisterende angrep.
- Dersom risiko for angrep av treskadeinsekter økes eller eksisterende skader forverres gjennom manglende vedlikehold eller andre forhold som påhviler forsikringstaker, kan Anticimex redusere sitt forsikringsansvar eller si opp forsikringen.
- Dersom mulighetene for inspeksjon, bekjempelse eller utbedring blir vesentlig vanskeliggjort som følge av påbygning eller annen bygningsmessig endring, har Anticimex rett til å nekte tegning, endre premien på forsikringen eller si opp forsikringen, jfr. FAL § 4-6.

8.10 Skadeoppgjør ved bygningsmessig skade

- Bygningsmessig skade skal meldes til Anticimex uten ugrunnet opphold. Sikrede mister retten til erstatning dersom kravet ikke er meldt til selskapet innen ett år etter at sikrede fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet, jfr. FAL § 8-5.
- Skaden settes til kostnadene ved reparasjon av skadet bygning til samme, eller i det vesentlige samme stand som før skaden inntraff, beregnet etter kostnadene på skadedagen.
- Dersom utbedring av en bygningsmessig skade som Anticimex svarer for, medfører en standardheving eller verdiøkning, skal dette gå til fradrag i erstatningen.
- I stedet for et kontantoppgjør kan Anticimex velge å forestå utbedring av skaden, dersom selskapet finner det hensiktsmessig.
- Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller Anticimex krever det. Skjønnen kan ikke med bindende virkning for partene ta stilling til skadeårsak og andre faktiske forhold som er avgjørende for selskapets ansvar.

8.11 Behandling av personopplysninger

Som forsikringsformidler mellom dere og Anticimex angående Anticimex skadedyrforsikring, vil If overføre dine personopplysninger til Anticimex. For de personopplysningene vi overfører til Anticimex, er Anticimex personopplysningansvarlig. For mer informasjon om behandling av persondata, se www.anticimex.com/nb-NO/om-anticimex/personvern-og-andre-vilkar/.

1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset (sikrede).

Forsikringen gjelder også for selskaper som sikrede overtar eller etablerer i løpet av forsikringstiden, forutsatt at den virksomheten som slikt selskap driver, er omfattet av virksomhetsbeskrivelsen som fremgår av forsikringsbeviset.

Forsikringen omfatter også direkte ansvar som ansatte pådrar seg, hvis ansvaret etter lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning (skl) § 2-1, kunne vært gjort gjeldende overfor arbeidsgiveren, og skaden ikke er voldt av de(n) ansatte ved forsett.

Hvis sikrede som arbeidsgiver blir holdt ansvarlig for skade som er forsettlig forvoldt av ansatte, trer If inn i sikredes rett til regress mot de(n) ansatte.

2 Når forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, må skaden være konstatert av sikrede eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden. Forsikringstilfellet anses konstatert når en plutselig og uforutsett hendelse medfører fare for eller forringelse av naturmangfoldet.

Skaden blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert.

Alle skader som skyldes samme ansvarsutløsende handling, unnlattelse eller begivenhet, eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt første skade ble konstatert.

3 Hvor forsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen for skade som inntreffer i Norden.

I Norge omfatter forsikringen skade som sikrede er erstatningsansvarlig for etter naturmangfoldloven, se kapittel 5 "Forsikringens omfang".

I Norden omfatter forsikringen skade som sikrede er erstatningsansvarlig for etter European Environmental Liability Directive (2004/35/CE).

4 Hva som inngår i forsikringen

Forsikringen omfatter plutselig skade som sikrede er ansvarlig for i henhold til lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 69-72 b, samt § 74, jf. kapittel 5 "Forsikringens omfang", og som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er nevnt i forsikringsbeviset.

5 Forsikringens omfang

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter skader forårsaket av plutselige hendelser som rammer naturen med dens biologiske, landskapsmessige, geologiske mangfold og økologiske prosesser.

Forsikringen omfatter skade på egen og andres eiendom.

Forsikringen omfatter erstatningsansvar tilknyttet objekter og interesser som er forsikret i If.

5.2 Hva forsikringen ikke omfatter

5.2.1 Forlatt eiendom

Forsikringen omfatter ikke skade på eiendom som er forlatt.

5.2.2 Fartøy med mer

Forsikringen omfatter ikke ansvar som eier, fører eller bruker av

- seilbåt eller motordrevet fartøy over 15 meter,
- luftfartøy eller skade forårsaket på luftfartøy.

5.2.3 Asbest, PCB og lignende

Forsikringen omfatter ikke direkte eller indirekte tap som oppstår som følge av asbest, PCB eller formaldehyd, eller i forbindelse med bruk, behandling eller sanering av bygning som inneholder disse stoffene.

5.2.4 Mikrobiologisk spredning, genmodifisering og lignende

Forsikringen omfatter ikke direkte eller indirekte tap som følge av sopp eller bakterier, genmodifiserte organismer eller lignende.

5.2.5 Mor-/datterselskap

Forsikringen omfatter ikke ansvar overfor forsikringstakers/sikredes mor-/datterselskap eller overfor selskap eller virksomhet

- i samme konsern som forsikringstaker, jf. lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper, §§ 1-3 og 1-4,
- hvor eierinteressene i forsikringstakers og skadelidtes selskap er de samme med 50 % eller mer,
- hvor forsikringstaker eller en eller flere av de sikrede eller deres familie har mer enn 50 % eierinteresse eller bestemmende innflytelse. Til familie regnes sikredes foreldre, barn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer. Med samboer menes person som sikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold som har vedvart i de siste 2 år.
- som disponeres eller drives av forsikringstaker eller en av de sikrede.

5.2.6 Tilknyttet utstyr m.m.

Forsikringen dekker ikke

- skade på tank med tilknyttet utstyr,
- skade på innhold i tank og væske som har rent ut fra tank,
- skade i form av normalt svinn,
- tingskade på pumpe.

6 Forsikringssummer

Hvis ikke annet er avtalt, er Ifs erstatningsplikt begrenset til 2 000 000 kr ved hvert skadetilfelle og samlet for alle skader 10 000 000 kr per år.

Ved skade som inntreffer i de nordiske land dekkes saksomkostninger i tillegg til forsikringssummen. Saksomkostningene for hver tvist er begrenset til 250 000 kr. Ifs ansvar er under enhver omstendighet begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av If på forhånd.

Saksomkostningene for samtlige tvister som oppstår i ett og samme forsikringsår er begrenset til 750 000 kr.

7 Egenandel

Sikredes egenandel ved hvert skadetilfelle fremgår av forsikringsbeviset.

Ved erstatningsberegningen gjøres en eventuell reduksjon hjemlet i vilkår eller lov, før fradrag av egenandelen.

8 Sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til en hver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller å påse at de blir overholdt, kan If være helt eller delvis uten ansvar (jf. FAL § 4-8). Se også identifikasjon i kap.10.

8.1 Nedgravde tanker

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig (korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggtykkelse måles), og tank inklusive rørledninger skal tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuum. Tankene skal kontrolleres

- senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år,
- senest 10 år etter rekondisjoneringsen, og deretter senest hvert 5. år.

Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50 % eller mer kan ikke rekondisjoneres.

Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig.

For visse tanktyper kan kontroll alternativt gjennomføres ved slikt system for automatisk lekkasjeovervåking som vist til i forskrift av 8. juni 2009 nr 602 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap) og forskrift av 1.juni 2004 nr. 931 om begrensnig av forurensning (Statens forurensningstilsyn, Klima- og forurensningsavdelingen), se forskriftens kapittel 1.

8.2 Overgrunns oppbevaringstanker

Stasjonære, overgrunns oppbevaringstanker skal være sikret med forsvarlig oppsamlingskum eller annet effektivt oppsamlingsarrangement for lekkasjer i henhold til forskrift av 8. juni 2009 nr 602 om håndtering av brannfarlig, reaksjonsfarlig og trykksatt stoff samt utstyr og anlegg som benyttes ved håndteringen (Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap).

8.3 Oppdrag for oppdrettsnæringen

Ved oppdrag for oppdrettsnæringen skal følgende kontrakter benyttes uten tillegg/endringer som medfører utvidelser av sikredes ansvar

Ved leveranse: NL 01

Ved leveranse og montering: NLM 02

Ved service og vedlikehold: NR 84/NU 84

8.4 Utredningsplikt

I forbindelse med utbygging skal sikrede foreta en konsekvensutredning.

8.5 Tilsyn, drift og vedlikehold

Sikrede skal påse at offentlige forskrifter og leverandørens eller andres forskrifter for bruk og vedlikehold av gjenstander overholdes.

9 Plikter ved skadetilfellet

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes If uten ugrunnet opphold.

Har sikrede oversittet 1-årsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til If (jf. FAL § 8-5, 1. ledd), har If rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor If har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller If, plikter sikrede

- omgående å gi If alle opplysninger av betydning for sakens behandling,
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som If finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten Ifs samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for If.

9.1 Redningsomkostninger

Sikrede plikter å iverksette rimelige tiltak for å avverge eller begrense fare for eller forringelse av naturmangfoldet.

10 Skadevurdering og erstatningsregler

10.1 Oppgjørsregler

Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, tilligger det If å

- utrede om erstatningsansvar foreligger,
- forhandle med kravstilleren,
- om nødvendig prosedere saken for domstolene.

If betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen.

If har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

10.2 Omkostninger

If betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand, valgt eller godkjent av If, betales av If i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen. Se likevel kap. 6 Forsikringssum.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er If villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

10.3 Identifikasjon

Bestemmelser om at sikredes rett til erstatning helt eller delvis bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlaterer får tilsvarende anvendelse ved handlinger eller unnlaterer fra personer som er nevnt i FAL § 4-11.

Næring

De handlinger eller unnlaterer som medfører bortfall eller reduksjon av sikredes rett til erstatning medfører tilsvarende bortfall eller reduksjon dersom de er begått av personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har selvstendig stilling innen virksomheten. Med personer som har særlig selvstendig stilling menes også personer som utfører arbeidsoppdrag uten overoppsyn fra andre, eller som utfører arbeidsoppdrag de selv er ansvarlige for. Sikrede identifiseres tilsvarende med sine kontraktsmedhjelperes handlinger eller unnlaterer.